

ОБЩИНА СИМИТЛИ

Програма за енергийна ефективност

2024-2033 година

Съдържание

Използвани съкращения	4
Мерни единици.....	5
Списък на таблиците.....	6
Списък на фигурите.....	7
Въведение	8
Основание за разработване на Програма за енергийна ефективност на община Симитли	10
Политическа рамка	10
Директиви на Европейския съюз (ЕС)	11
Национална нормативна база	13
Профил на община Симитли	16
Географско местоположение, климат, води, почви, площ	16
Географско местоположение	16
Климат и климатични ресурси	18
Води	19
Почви	20
Площ	20
Населени места и население	21
Населени места.....	21
Население	24
Етническа структура и майчин език на населението в община Симитли	29
Население под, в и над трудоспособна възраст, естествен и механичен прираст	30
Безработица, образователен ценз и доходи на населението	34
Състояние на местната икономика	35
Секторна структура и произведена продукция	36
Видове нефинансови предприятия	36
Брой нефинансови предприятия и произведена продукция.....	36
Приходи от износ	39
Инвестиции.....	39
Туризм	40
Селско стопанство	42
Земеделие	42
Животновъдство	43
Гори и горско стопанство	44
Транспорт, транспортна мрежа, свързаност и достъпност	45
Териториална структура на транспортната система. Транспортна достъпност и ефективност	45

Енергийна мрежа.....	47
ВЕИ в община Симитли	49
Политика по енергийна ефективност	49
Политики на община Симитли в областта на ЕЕ.....	49
Приоритетни направления.....	52
Състояние на енергийното потребление	53
Състояние на сградния фонд	54
Общински сгради.....	54
Изпълнени или в процес на изпълнение проекти за ЕЕ	54
Потребление	57
Отопление	61
Топла вода	63
Улично осветление	67
Обследване за енергийна ефективност на системи за външно изкуствено осветление .	67
Състояние на уличното осветление към 2024 година	69
Сградно осветление	72
Жилищни сгради.....	77
Промислени обекти	77
Цели и обхват на Програмата за ЕЕ на община Симитли	77
Основна цел.....	78
Приоритети на община Симитли в сферата на енергийната ефективност	79
Очаквани резултати.....	81
Етапи на изпълнение.....	82
Наблюдение и контрол	84
Източници на финансиране	86
Източници за безвъзмездна финансова помощ по проекти за повишаване на енергийната ефективност:.....	87
Фондове на ЕС за периода 2021 – 2027 година	87
Национален доверителен екофонд - НДЕФ	88
Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради (НПЕЕМЖС).....	89
Източници за осигуряване на възмездно финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност:	89
Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“	89
ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат).....	89
Договори за енергийноефективни услуги	90
Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)	91
Програмата InvestEU:	91
Европейски фонд за енергийна ефективност (ЕФЕЕ);	91

Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР);	92
Собствени средства от общинския бюджет	92
Отчет на изпълнението	92
Използвани източници на информация	93

Използвани съкращения

АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГКПП	Граничен контролно-пропускателен пункт
ДВ	Държавен вестник
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗЕЕ	Закон за енергийната ефективност
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МЕ	Министерство на енергетиката
МИИ	Министерство на икономиката и индустрията
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
НИС	Национална информационна система
НСИ	Национален статистически институт
ФЕЕВИ	Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“

Мерни единици

$^{\circ}\text{C}$	единица за температура градус по Целзий
GWh	гигаватчас – единица за енергия, равна на 1 милион kWh
kg/h	килограм за час
км	километър
км ²	квадратен километър
kV	киловолт – единица за електрическо напрежение
kW	киловат – единица за мощност
kWh	киловатчас – единица за енергия – използвана мощност за 1 час
kWp	върхов киловат – единица за максимална инсталирана мощност
л	литър
м	метър
мм	милиметър
MW	мегават – единица за мощност
MWe	мегават електрически
MWt	мегават топлинен
MWh	мегаватчас – мощност за 1 час
Nm ³	нормален кубичен метър за обем на количество природен газ
сек	секунда
т	тон

Списък на таблиците

Таблица 1:	Населени места в община Симитли и площ на землищата им.	21
Таблица 2:	Разпределение на населението на територията на община Симитли. Източник: НСИ.	24
Таблица 3:	Дял на населението в градовете и селата (%). Източник: НСИ.	27
Таблица 4	Брой население в община Симитли 2019-2022 година по населени места. Източник: НСИ.	28
Таблица 5:	Брой население под, в и над трудоспособна възраст по пол в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.	31
Таблица 6:	Основни икономически показатели по икономически дейности за 2021 година. Източник: НСИ.	37
Таблица 7:	Места за настаняване в община Симитли с валидна регистрация. Източник: Министерство на туризма – Национален туристически регистър.	40
Таблица 8:	Заведения за хранене и развлечения на територията на община Симитли с валидна регистрация. Източник: Министерство на туризма - Национален туристически регистър.	41
Таблица 9:	Брой стопанства, култури и използвана земеделска площ в община Симитли 2022 г. Източник: Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград.	43
Таблица 10:	Брой стопанства и видове животни в община Симитли 2022 година. Източник: Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград.	43
Таблица 11	Общинска пътна мрежа. Източник: община Симитли.	46
Таблица 12:	Обекти в експлоатация за производство на електрическа енергия по видове ВИ. Източник: АУЕР.	49
Таблица 13:	Общински сграден фонд и потребление на енергия към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.	57
Таблица 14:	Брой уреди за отопление в община Симитли към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.	61
Таблица 15:	Инсталации за топла вода и потребление към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.	63
Таблица 16:	Инсталирани осветителни тела за улично и парково осветление в град Симитли. Източник: община Симитли.	67
Таблица 17:	Отчетена консумация на електроенергия 2017-2019 година за уличноосветление в град Симитли. Източник: община Симитли.	68
Таблица 18:	Видове и брой улични осветителни тела в община Симитли. Източник: община Симитли.	71
Таблица 19:	Видове и брой осветителни тела в общинския сграден фонд към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.	72
Таблица 20:	Ежегодни индикатори за наблюдение.	85

Списък на фигурите

Фигура 1:	Измерения на Енергийния съюз. Източник: АУЕР.....	11
Фигура 2:	Карта на област Благоевград.....	16
Фигура 3:	Облачни, слънчеви и валежни дни в община Симитли. Източник: Meteoblue.	18
Фигура 4:	Максимални температури в община Симитли. Източник: Meteoblue.....	18
Фигура 5:	Роза на ветровете на община Симитли. Източник: Meteoblue.....	19
Фигура 6:	Карта на община Симитли.	22
Фигура 7:	Брой на населението в община Симитли 2011-2022. Източник: НСИ.....	26
Фигура 8:	Брой население в община Симитли по населени места 2011-2022. Източник: НСИ.	26
Фигура 9:	Майчин език на населението в община Симитли при националното преброяване през 2021 година. Източник: НСИ.....	30
Фигура 10:	Брой население под, в и над трудоспособна възраст в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.	30
Фигура 11:	Брой население под, в и над трудоспособна възраст по населени места в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.	31
Фигура 12:	Естествен прираст на населението в страната, област Благоевград и община Симитли 2019-2022 г. (‰). Източник: НСИ.....	32
Фигура 13:	Механичен прираст на населението в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.	33
Фигура 14:	Коефициент на демографско заместване в община Симитли. Източник: НСИ.....	33
Фигура 15:	Ниво на безработица в община Симитли (%). Източник: АЗ.	34
Фигура 16:	Нива на безработица в страната, област Благоевград и община Симитли 2019-2022 г. (%). Източник: АЗ.	34
Фигура 17:	Разходи за придобиване на ДМА в община Симитли (млн.лв.). Източник: НСИ...	39
Фигура 18:	Преки чуждестранни инвестиции в община Симитли (млн. €). Източник: НСИ. ...	40
Фигура 19:	Републикански пътища на територията на България.	45
Фигура 20:	Елементи на общинското енергийно планиране. Източник: АУЕР.....	83

Въведение

Настоящата дългосрочна Програма за енергийна ефективност на община Симитли за периода 2024 – 2033 година (по-нататък наричана ПЕЕ) е разработена с цел съсредоточаване на усилията за постигане на устойчиво енергийно планиране и управление.

Увеличаващото се енергийно потребление и нарастващото търсене на енергия в световен мащаб налагат през последните години все по-често да се говори за енергийна ефективност, енергийно-ефективни стратегии, енергийно-ефективни технологии, системи и процеси, които да обезпечат енергийните зависимости на хората. Изменението в климата налага да се повиши и загрижеността за негативния ефект, който предизвикват парниковите газове, както и да се работи целенасочено в посока на разработване и изпълнение на програми и планове в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници.

Европейският съюз (ЕС) поема ангажимент до 2050 г. да стане първият неутрален по отношение на климата блок в света. Това изисква значителни инвестиции както от ЕС и националния публичен сектор, така и от частния сектор.

Енергийната ефективност е от основно значение за подобряване на живота на всички хора чрез осигуряване на достъпен и надежден достъп до енергия, подпомагане на икономическия растеж и устойчивостта, повишаване на сигурността на доставките и ускоряване на прехода към чиста енергия. Силният и ранен фокус върху енергийната ефективност е от съществено значение за постигането на система с нулеви нетни емисии до 2050 г.

Европейската Зелена сделка, въплътена в Плана за инвестиции за устойчива Европа, ще мобилизира публични инвестиции и ще създаде механизми за привличането на частни средства чрез финансовите инструменти на ЕС. Местните власти са ключовите лидери с най-отговорна роля в този процес, което предопределя подготовката и адаптацията им към настъпващите предизвикателства, свързани с енергийното планиране като дългосрочен процес. Този процес ще трансформира традиционната програма за енергийна ефективност в инвестиционна стратегия и ориентир, чрез които потенциалните инвеститори ще имат възможността да открият подходящ обект за своите намерения.

Като водещ елемент от Зелената сделка, публикуваната на 14 октомври стратегия „Вълна за саниране на Европа“ (A Renovation Wave for Europe) демонстрира ангажимента на ЕС за мащабно дълбоко обновяване на сградния фонд чрез осигуряване на финансиране за привличане на инвестиции в строителството и стимулиране на финансирането чрез „зелени“ заеми.

На 9 октомври 2020 г. държавите членки на ЕС постигат съгласие относно Механизма за възстановяване и устойчивост – инструмент, предоставящ финансова подкрепа за увеличаване на публичните инвестиции и провеждане на реформи след кризата с COVID-19. За получаване на подкрепа по линия на този механизъм държавите членки изготвят Национални планове за възстановяване и устойчивост. В изготвения план на България се полагат основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката в контекста на амбициозните цели на Зелената сделка. Неизменна част от предвижданията на плана са реализацията на мащабни проекти както за повишаване на енергийната ефективност в сградите – частни, общински и държавни, така и проекти насочени към оползотворяване на енергия от възобновяеми източници.

Тези цели, разбира се, са отразени и на национално равнище – в приетия Интегриран план за енергията и климата до 2030 г. на Република България, както и проекта на Национална дългосрочна стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. Националните цели за ЕЕ и ВЕИ за 2030 г. вече са определени, като значителна част от мерките, както и досега, ще се прилагат на местно равнище. За тази цел българските общини са задължени да разработят и публикуват дългосрочни стратегии и краткосрочни програми за ВЕИ и програми за енергийна ефективност, както и ежегодно да представят отчети за постигнатите спестявания към Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

Значителен дял от енергийното потребление и свързаните с него въглеродни емисии се дължи на използването на сградния фонд – около 40%, затова и той е в центъра на европейските политики в областта на енергията и климата. Една от конкретните стъпки на ЕС в тази насока е Директива 2010/31/EU относно енергийните характеристики на сградите, която регламентира след 31 декември 2018 г. заетите или притежавани от публични органи нови сгради да бъдат с близко до нулево нетно потребление на енергия, а сградните обновявания да постигат максимално близки до този стандарт равнище по разходно ефективен начин.

В изпълнение на законовите ангажменти и въз основа на задълбочен анализ на енергийното състояние настоящият документ представя дългосрочните цели за енергийна ефективност на община Симитли, като планираните мерки са с хоризонт до 2033 г. На тази основа се определят необходимите финансови ресурси за осъществяването на плана, достъпните финансови източници, както и процедура за мониторинг на изпълнението, отчитане и адаптиране към неминуемите промени в социалната и икономическа среда.

Основание за разработване на Програма за енергийна ефективност на община Симитли

Разработването на Програми за енергийна ефективност (ПЕЕ) от органите на държавната власт и органите на местно самоуправление е залегнало в Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Програмите се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони и перспективите им за устойчиво икономическо развитие.

Съгласно изискванията на чл. 12 от Закона за енергийната ефективност българските общини са задължени да разработят и публикуват програми по енергийна ефективност. Резултатите от тях се отчитат чрез ежегодни отчети пред Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). В отговор на това задължение настоящият документ обхваща целите за енергийна ефективност на община Симитли, както и планираните мерки от 2024 до 2033 г. Изготвянето на общинските програми за енергийна ефективност е един от приоритетите на националната политика на Република България и кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2030 г. и след това. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства – осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите с възможности за развитие на регионите и превръщането им в по-атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Като продължение на тази политика, Директива 2012/27/ЕС за енергийната ефективност, въведена в българското законодателство с новия Закон за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.), предвижда в т. 18 от преамбюлната си част, че държавите – членки следва да насърчават общините и другите публични органи да приемат интегрирани и насочени към устойчиво развитие планове за енергийна ефективност с ясни цели, да привличат гражданите в тяхното разработване и прилагане и де ги информират адекватно за тяхното съдържание и напредъка по постигане на целите.

Политическа рамка

Европейският съюз е изправен пред редица проблеми в областта на енергетиката, които включват зависимостта от вноса, недостатъчната диверсификация, високите и нестабилни цени на енергията, нарастващото търсене на енергия, рисковете за сигурността в държавите производителки и транзитните държави, нарастващите заплахи, свързани с изменението на климата, декарбонизацията, бавния напредък в областта на енергийната ефективност, предизвикателствата, свързани с използването на все по-голям дял възобновяеми енергийни източници, както и необходимостта от по-прозрачни, интегрирани и взаимосвързани енергийни пазари. В основата на

европейската енергийна политика стоят редица мерки, с които се цели постигането на цялостен Енергиен съюз.

Фигура 1: Измерения на Енергийния съюз. Източник: АУЕР.

Директиви на Европейския съюз (ЕС)

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в ЗЕЕ. Две от директивите са тясно свързани с енергийното управление в общините – Директива 2010/31/ЕС за енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС за енергийната ефективност.

Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за енергийните характеристики на сградите:

Целта на Директивата е да се подобрят енергийните характеристики на сградите в рамките на държавите – членки на ЕС, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух при стриктно спазване на съотношението „разходи – ефективност“. Директивата въвежда изискване за привеждане на съществуващия сграден фонд в държавите – членки до „сгради с близко до нулево потребление на енергия“. Това означава подобряване на енергийните характеристики на сградите до максимално възможния клас на енергопотребление по скалата на класовете за енергопотребление за съответната сграда, в зависимост от действащите технически правила и норми към датата на въвеждането ѝ в експлоатация, плюс задължителното условие за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности на обитателите на сградата.

Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за енергийната ефективност:

Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на ЕС за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите – членки до 31 декември 2020 г. с 20% чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществен и частен сграден фонд;
- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради с разгъната застроена площ над 250 м², а за общинските сгради това е пожелателно;
- въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар. „задължени лица – търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:
 - а. сключване на договори за реализация на енергийноефективни услуги при крайните клиенти на енергия;
 - б. внасяне на парични средства от търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;
 - в. прехвърляне на енергийни спестявания;
 - г. насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат;
 - д. въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

С Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на съвета от 30.05.2018 година е прието изменение на двете посочени по – горе директиви. С измененията е поставена основата на краткосрочно (до 2030 г.), средносрочно (до 2040 г.) и дългосрочно (до 2050 г.) планиране на политиките на ЕС и страните членки в следните, особено важни направления:

- намаляване на емисиите парникови газове в края на 2030 година с 50 – 55% спрямо 1990 година;

- въвеждане в експлоатация на жилищни сгради и сгради за обществено обслужване (ново строителство) с близко до нулата потребление на енергия;
- постигане на оптимални енергийни характеристики на съществуващия сграден фонд при изпълнение на основен ремонт и обновяване, като при възможност и доказана икономическа целесъобразност стремежът е сградите да покрият изискванията за близко до нулата потребление на енергия.

Национална нормативна база

Националната нормативна база в областта на енергийната ефективност включва национални стратегии, планове, програми и закони.

Национални стратегии, планове и програми:

Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 година с хоризонт до 2050 година е разработена в съответствие с актуалната европейска рамка за енергийна политика и световните тенденции в развитието на новите енергийни технологии. В стратегията са заложили следните основни приоритети:

1. Гарантиране на енергийната сигурност и устойчивото енергийно развитие;
2. Развитие на интегриран и конкурентен енергиен пазар и защита на потребителите чрез гарантиране на прозрачни, конкурентни и недискриминационни условия за ползване на енергийни услуги;
3. Повишаване на енергийната ефективност в процесите от производство до крайно потребление на енергия;
4. Устойчиво енергийно развитие за чиста енергия и декарбонизация на икономиката;
5. Внедряване на иновативни технологии за устойчиво енергийно развитие.

Национален план за действие по енергийна ефективност 2014-2020 година, разработен в съответствие с разпоредбите на чл. 3 от Директива 2012/27/ЕС и определящ целите на Република България до 2020 година.

Национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия 2015-2020 година, разработен на основание чл. 9, ал. 1 от Директива 2010/31/ЕС, има за цел да превърне концепцията за сгради с почти нулево потребление на енергия в практически приложима алтернатива на бъдещото строителство на нови сгради в България след 2018 г., а при доказана ефективност на разходите - и при обновяване на съществуващи сгради за различните под-категории на сградите.

Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на

сградите от общественя и частния национален жилищен и търговски сграден фонд. Програмите по енергийна ефективност се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони, изготвяни на основание чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие, както и въз основа на перспективите за устойчиво икономическо развитие на съответните райони за икономическо планиране.

Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 година. На база общата констатация от прегледа на жилищните сгради и енергийното потребление се установява че жилищния сграден фонд е неефективен, с лоши енергийни характеристики - разработването на пакети/комбинации от енергоспестяващи мерки за жилищни и нежилищни сгради е итеративен процес.

Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 година, изготвен в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1999, с основни цели: стимулиране на нисковъглеродно развитие на икономиката, развитие на конкурентноспособна и сигурна енергетика; намаляване зависимостта от внос на горива и енергия; гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители.

Законо:

Закон за енергийната ефективност с основна цел да допринесе съществено постигане на целите на страната ни в областта на ЕЕ, намаляване на потреблението на енергия и насърчаване подобряването на енергийните характеристики на сградите.

Закон за енергията от възобновяеми източници, който цели насърчаването на производството и потреблението на енергия, произведена от ВЕИ.

Закон за енергетиката, определящ общите правила на вътрешния пазар на електрическа енергия и природен газ.

Закон за опазване на околната среда - опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората, съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната, контрол и управление на факторите, които увреждат околната среда, предотвратяването и ограничаването на замърсяването, стратегиите, програмите и планове за опазване на околната среда.

Закон за чистотата на атмосферния въздух - целта на закона е да се защити здравето на хората и на тяхното потомство, животните и растенията, техните съобщества и местообитания, природните и културните ценности от вредни

въздействия, както и да предотврати настъпването на опасности и щети за обществото при изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности.

Закон за устройство на територията - в тясна връзка със ЗЕЕ, отнасяща се до енергийния одит, сертификация и паспортизация на сградите – публична и частна общинска и държавна собственост. Обследването за енергийна ефективност /ЕЕ/ на сгради има за цел да установи нивото на потребление на енергия, да определи специфичните възможности за намаляването му, и да препоръча мерки за повишаване на ЕЕ.

Подзаконови нормативни актове, свързани с посочените закони за прилагането им.

Профил на община Симитли

Географско местоположение, климат, води, почви, площ

Географско местоположение

Фигура 2: Карта на област Благоевград.

Община Симитли е разположена в Югозападна България и е една от съставните общини на област Благоевград и Югозападен регион. Площта на общината е от 553.91 км² и представлява 8.58% от общата площ на областта. Разстоянието от общината до областния център – град Благоевград, е 15 км, а разстоянието до столицата на страната – 118 км.

Разположението на община Симитли е пригранично и периферно, същевременно преходно и стратегически важно. За развитието на общината предимствата и ограниченията са свързани с граничната позиция - на запад тя е с широка контактна зона към съседната на България държава – Република Северна Македония.

Границите ѝ са следните:

- на северозапад и север – община Благоевград;
- на изток – община Разлог;
- на изток – община Банско;
- на юг – община Красна;
- на югозапад – Република Северна Македония.

Общината заема територия по средното течение на река Струма. Четирите планини - Рила, Пирин, Малешевска и Влахина оформят нейните граници. Землището на община Симитли представлява една изключително интересна мозайка от различни типове релеф – котловинно долинен, ниско-, средно- и високопланински, като средната надморска височина е 955.7 м.

В коритото на река Струма територията на общината се характеризира с най-ниска точка – 230 м надморска височина, а от север и от юг граничи респективно с Орановския пролом и величествения и живописен Кресненски пролом.

Западните и източните части на общината са планински. Североизточната ѝ част се заема от крайните югозападни разклонения на Югозападната част на Рила с най-висока точка 2 306 м. Югоизточната четвъртина се заема от северните и северозападни части на Северен Пирин и тук се издига най-високата точка на общината – връх Гърбец 2 597 м. Цялата западна и северозападна част попада в южните разклонения на планината Влахина с най-висока точка граничния връх Огреяк 1 924 м. На югозапад, южно от десния приток на Струма - Сушицка река, се намират северните разклонения на Малешевска планина, т.н. Крупнишки рид с най-висока точка Ильов връх (Джама) с височина 1 803 м.

Средната надморска височина на общинския център е около 332 метра, като най-високата точка е 340 метра, а най-ниската е в индустриалната зона с кота 200 метра.

Симитлийска котловина

През средата на общината, от север на юг, протича река Струма и центърът ѝ образува малката Симитлийска котловина. В средата на котловината е разположен град Симитли – общинският център, а в северната и южната ѝ част – още четири села. Котловината е дълбоко хлътнала по разломни линии между планините Рила на североизток, Влахина на запад, Пирин на югоизток и Крупнишкия рид на Малешевска планина на югозапад. Максималната ѝ дължина от север на юг е 7 км, а средната ширина – 4 км. Общата ѝ площ е 26 км².

Симитлийската котловина е остатък от дъно на миоценско и плиоценско езеро, в чиито утайки има находища на кафяви въглища и горещи минерални извори. Характеризира се с висока сеизмична активност. На север Симитлийската котловина се свързва чрез Орановския пролом с Благоевградската котловина, а на юг- чрез Кресненския пролом (Кресненското дефиле) – със Санданско-Петричката котловина.

Орановски пролом

Проломът е с дължина около 8 км, а средната му надморска височина е около 300 м. Започва южно от Благоевград и се насочва на юг, като в района на село Железница е средата му с надморска височина около 300 м. В този участък река Струма прави три забележителни меандри и северно от град Симитли (при квартал Ораново) излиза от пролома на 294 м надморска височина и навлиза в северната част на Симитлийската котловина.

Кресненски пролом

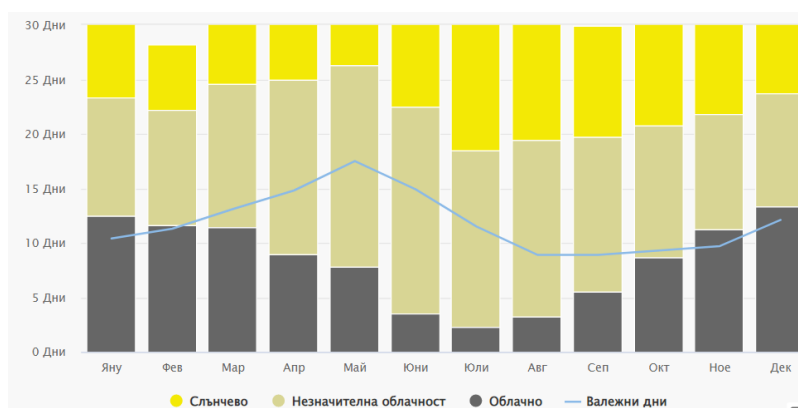
Кресненският пролом е осми поред пролом на река Струма между Малешевската планина на запад и Пирин планина на изток в община Симитли. Свързва Симитлийската котловина на север със Санданско-Петричката котловина на юг.

Проломът е с дължина около 18 км, а средната му надморска височина е около 222 м. Той е тесен, живописен и със стръмни склонове. Започва източно от село Крупник на 279 м надморска височина и се насочва право на юг.

В климатично отношение в южната част на пролома минава границата между средиземноморския и средноевропейския климат, което е предпоставка за поява на голямо разнообразие от животински и растителни видове.

Климат и климатични ресурси

Фигура 3: Облачни, слънчеви и валежни дни в община Симитли. Източник: Meteoblue.

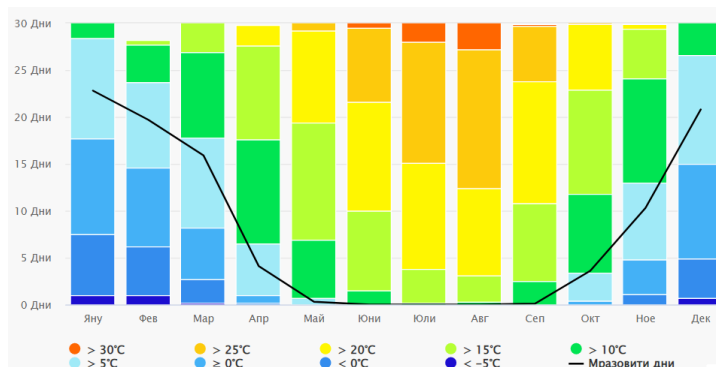

Климатът в района е умерено континентален с елементи на преходно средиземноморски и с подчертано планинско влияние във високите части. Средната годишна температура е 12.7⁰ С.

Най-характерни белези на климата са топлото лято и меката зима (януарските температури са над 0⁰ С в районите с надморска височина до 700 m), сравнително малка годишна температурна амплитуда, есенно-зимният максимум на валежите и липсата на ежегодна устойчива снежна покривка в извънпланинските райони.

Фигура 4: Максимални температури в община Симитли. Източник: Meteoblue.

Максималните температури се наблюдават през месеците юни, юли и август (което е типично и за цялата страна). За зимните месеци в най-студените дни температурите рядко спадат под 0⁰С. Наблюдават около 90 дни със средна температура над 20⁰С.

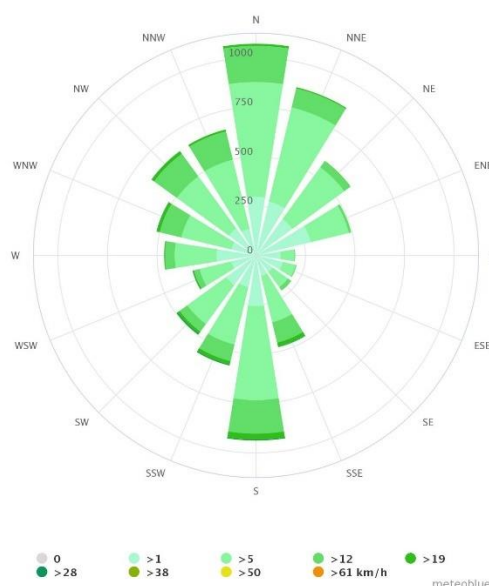

Валежите са сезонно обособени и в по-голямата си част падат под формата на дъжд. Изложението на склоновете е важно за количеството на валежите. В конкретния случай, по южните оградни склонове на Рила на височина 1 000 м падат 1 200 мм валежи. Увеличаването на валежите във височина е много добре изразено през пролетта.

В равнините и хълмистите райони се наблюдават засушавания от 5 до 12 пъти годишно. В районите с континентално-средиземноморски климат засушаванията са най-чести и

продължителни през лятото и есента. Засушавания с честота 8-12 пъти годишно са характерни и за долината на река Струма. Симитлийската котловина е разположена на север от Кресненския пролом, но засушаванията не са с твърди граници и влиянието се чувства.

Фигура 5: Роза на ветровете на община Симитли. Източник: Meteoblue.

През зимата се наблюдават северни ветрове. Очакваните промени в климата на община Симитли са свързани с отчетената за България обща тенденция за затопляне, както и увеличаване на екстремни метеорологични и климатични явления като засушавания, гръмотевични бури и градушки.

Води

Територията на община Симитли е част от водосборния басейн на река Струма, която е и най-голямата река в областта. Нейните притоци са сравнително равномерно разположени на територията на община Симитли. Левите притоци, извиращи от планините Рила и Пирин, са реките Брежанска, Сенокоска (Мечкулска река) и Градевска, а десните, извиращи от планините Влахина и Малешевска – реките Стара, Сушичка, Брезнишка.

В покритата част (под ерозионния базис) водите са напорни, предимно термоминерални. Първият анализ на водата и на свободните газове, отделящи се от извора, каптиран за банята в град Симитли с температура на водата 54⁰С, установява, че те са азотни, със завишено съдържание на въглеводороди и обогатени на хелий. Находището на термални води в района на град Симитли е включено в Списъка на находищата на минералните води - изключителна държавна собственост (Закон за водите, прил. 2, към чл.14, т.2). Водата на тези извори се използва за балнеолечение

при заболявания на опорно-двигателния апарат, неврологични и кожни заболявания, както и за напояване-при оранжерийно производство на зеленчуци.

Термоминерални извори има и при селата Долно Осеново и Крупник. При село Долно Осеново водите са с алкална, сулфатна, хидрокарбонатна, богати на натрий и флуор, слабо минерализирани (0.5 – 0.6 г/л), с температура 36-57.5⁰С. Минералният извор при село Крупник се намира на десния бряг на река Струма и е с температура около 21⁰С и с малък дебит. Водата е хидрокарбонатна, богата на натрий и калций, със слаба минерализация (0.4 г/л).

Почви

Разнообразието в климатичните условия, геоложката основа и растителната покривка са причина за формирането на няколко вида почви. Най-голямо разпространение имат канелените горски и кафявите горски почви. Срещат се още алувиално-ливадни и хумусно-карбонатни почви.

Канелени горски почви се срещат в планинските подножия, склонове и ниския планински пояс с надморска височина 700-800 м. На тези почви вирее широколистна горска растителност - космат дъб, полски бряст, келяв габър и др. Голяма част от почвите са силно ерозирали, тъй като горите са почти унищожени, а земята е превърната в обработваема земя или в пасища.

Кафяви горски почви са разпространени в диапазона 800-1 500 м надморска височина, освен в северната част на Пирин, където тези почви обхващат териториите до 2 300 м надморска височина. В пояса до 1 500 м са разпространени светлокафявите горски почви и широколистна растителност, предимно бук. В по-високия пояс се срещат тъмнокафяви горски почви, покрити с иглолистна горска растителност (бял бор, ела, смърч, бяла мура).

Хумусно-карбонатни почви се образуват върху карбонатни почвообразуващи скали. Разпространени са в комплекс с канелените и кафявите горски почви. Тези почви са богати на хумус, но са сухи и силно дренирани.

Планинско-ливадни почви са формирани на височина 1 600 - 2 200 м. Върху тях са разположени високопланинските пасища и ливади, които създават условия за развитие на пасищно животновъдство.

Алувиално-ливадни почви са разпространени по поречията на река Струма и нейните притоци. Тези почви са подходящи за отглеждане на зеленчуци, овощни култури, фъстъци, технически култури и др.

Площ

Община Симитли е една от четиринадесетте общини в област Благоевград и по данни на НСИ към 2022 година с площ от 553.91 км², представляващи 8.58% от площта на областта. Съгласно тези данни балансът на територията на общината е както следва:

1. слабо **урбанизирана територия** – 6.79 км² или едва 1.23% от общата площ на общината при средно 2.15% за област Благоевград и за страната 4.62%;
2. **територия на транспорта** – 6.64 км² или 1.20% от общата площ на общината при средно 1.60% за областта и 2.68% за страната;
3. **земеделска територия** – 185.27 км² или 33.45% от общата площ на общината при средно 33.98% за областта и 54.60% за страната;
4. **горска територия** – 322.90 км² или 58.30% от общата площ на общината при средно 51.48% за областта и 33.13% за страната;
5. нисък дял на **териториите, заети от води и водни обекти** – 4.10 км² или 0.74% от общата площ на общината при средно 0.99% за областта и 1.87% за страната;
6. **защитени територии** – 24.31 км² или 4.39% от общата територия на общината при средно 9.16% за областта и 1.39% за страната;
7. **нарушени територии** – 1.35 км² или 0.24% от общата територия на общината при 0.11 за областта и 0.42% за страната.

Населени места и население

Община Симитли се състои от 18 населени места, от които един град – Симитли и 17 села: Брежани, Брестово, Горно Осеново, Градево, Докатичево, Долно Осеново, Железница, Крупник, Мечкул, Полена, Полето, Ракитна, Сенокос, Сухострел, Сушица, Тросково и Черниче.

Населени места

Таблица 1: Населени места в община Симитли и площ на землищата им.

Населено място	Площ (км ²)
Брежани	39.676
Брестово	16.705
Горно Осеново	в землището на Долно Осеново
Градево	97.505
Докатичево	9.053
Долно Осеново	81.351
Железница	32.802
Крупник	35.412
Мечкул	12.508
Полена	18.891
Полето	8.536

Населено място	Площ (км ²)
Ракитна	11.931
Сенокос	47.084
град Симитли	36.366
Сухострел	18.037
Сушица	62.037
Тросково	24.422
Черниче	в землището на село Крупник

Фигура 6: Карта на община Симитли.

Град Симитли – разположен е на 16 км южно от областния център Благоевград и на 116 км от столицата София. Намира се в Симитлийската котловина в полите на планините Рила, Пирин и Влахина. Река Струма го разделя на 2 части – Симитли и квартал Ораново. Площта на землището на града е 36.366 км².

Село Брежани – разположено е на около 6 км от град Симитли в Симитлийската котловина с площ около 39.676 км². Надморската височина на селото е между 500 и 700 метра.

Село Брестово - разположено е на около 12 км от град Симитли в Малешевската планина, а в близост до него се извисява скалният феномен Коматински скали. Площта на землището на селото е 16.705 км². Селото обезлюдява.

Село Горно Осеново - разположено е на около 17 км от град Симитли. Землището му е в това на село Долно Осеново. От 1960 година Горно и Долно Осеново се смятат за 2 махали на общото село Осеново.

Село Градево - разположено е на около 8 км от град Симитли в планински район и е разпръснато на махали. Площта на землището е 97.505 км².

Село Докатичево - разположено е на около 5 км от град Симитли в планински район. Площта на землището е 9.05 км². Селото обезлюдява.

Село Долно Осеново - разположено е на около 16 км североизточно от гара Симитли, на южните склонове на Рила планина. Минералните извори са от 53⁰ до 58.5⁰С и имат общ дебит 180 л/мин. Използва се при ревматични заболявания, заболявания на периферната нервна система, гинекологични заболявания и др. Площта на землището е 81.351 км².

Село Железница - разположено е северно от Симитлийската котловина, на около 4 км от град Симитли. Площта на землището му е 32.802 км².

Село Крупник – разположено е на 7 км югозападно от град Симитли в североизточните склонове на Крупнишкия рид от западната страна по поречието на река Струма с надморска височина 750 м. Площта на землището е 35.412 км².

Село Мечкул – разположено е в северозападните склонове на Пирин планина на около 11 км от град Симитли и е на 700 метра надморско равнище. Площта на землището е 12.508 км². Селото обезлюдява.

Село Полена – намира се в планински район, покрай който минава Сушишката река на около 4 км от град Симитли. Площта на землището му е 18.891 км².

Село Полето – намира се в подножието на Пирин планина и е на около 6 км от град Симитли. Състои се от 5 махали. Площта на землището е 8.536 км².

Село Ракитна – намира се в планински район на около 9 км от град Симитли. Площта на землището е 11.931 км².

Село Сенокос – разположено е в Северен Пирин и се намира на около 13 км от града, както и в най-голяма близост до Националния парк от всички населени места в община Симитли. Площта на землището е 47.084 км². Селото обезлюдява.

Село Сухострел – намира се в планински район на 25 км от град Симитли. Селото обезлюдява. Площта на землището е 47.084 км².

Село Сушица – намира се в планински район на около 7 км от град Симитли. Площта на землището е 62.037 км².

Село Тросково – разположено е в планински район в източните склонове на Влахина планина с надморска височина около 500 метра. Разстоянието до град Симитли е около 6 км. Площта на землището е 24.422 км².

Село Черниче – разположено е в котловината между Малешевска и Пирин планини на 1 км от входа на Кресненския пролом. Има изцяло равнинен релеф на надморска височина от 274 метра. Разстоянието до град Симитли е около 4 км. Землището на селото е в землището на село Крупник.

Население

Характерно за много общини в страната е концентрацията на население в общинския център и в градовете и намаляване на населението в селата. В община Симитли териториалното разпределение на населението е неравномерно по населените места.

В град Симитли и в селата Брежани, Долно Осеново, Крупник, Полена, Полето и Черниче е съсредоточена по-голямата част от населението в общината.

Таблица 2: Разпределение на населението на територията на община Симитли. Източник: НСИ.

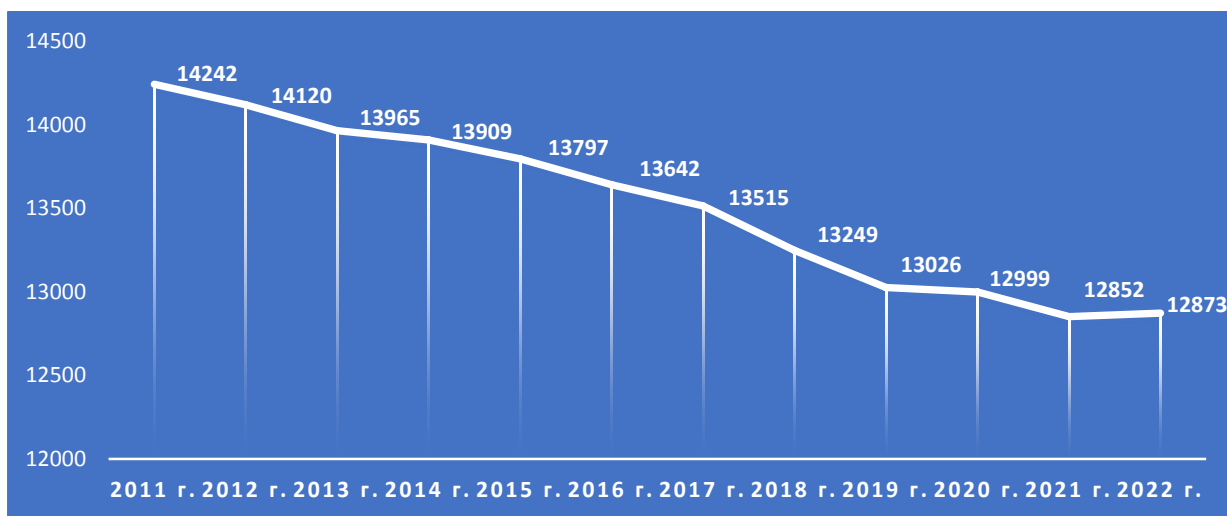
Период	Общо			в град Симитли			в селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
към 31.12.2019	13 026	6 490	6 536	6 263	3 132	3 131	6 763	3 358	3 405
към 31.12.2020	12 999	6 493	6 506	6 222	3 127	3 095	6 777	3 366	3 411
към 31.12.2021	12 852	6 423	6 429	6 194	3 085	3 109	6 658	3 338	3 320
към 31.12.2022	12 873	6 414	6 459	6 218	3 075	3 143	6 655	3 339	3 316

Към 31.12.2022 година населението на община Симитли е 12 873 жители, което представлява 4.47% от жителите на област Благоевград и 0.20% от населението на Република България. Половата структура на територията на общината се характеризира с лек превес на жените спрямо мъжете.

През 2022 година за разлика от предишните 2019-2021 години общият брой население в общината леко нараства с 21 жители. Иначе през годините на двете последни преброявания на населението в България (2011 и 2021 година) населението на община

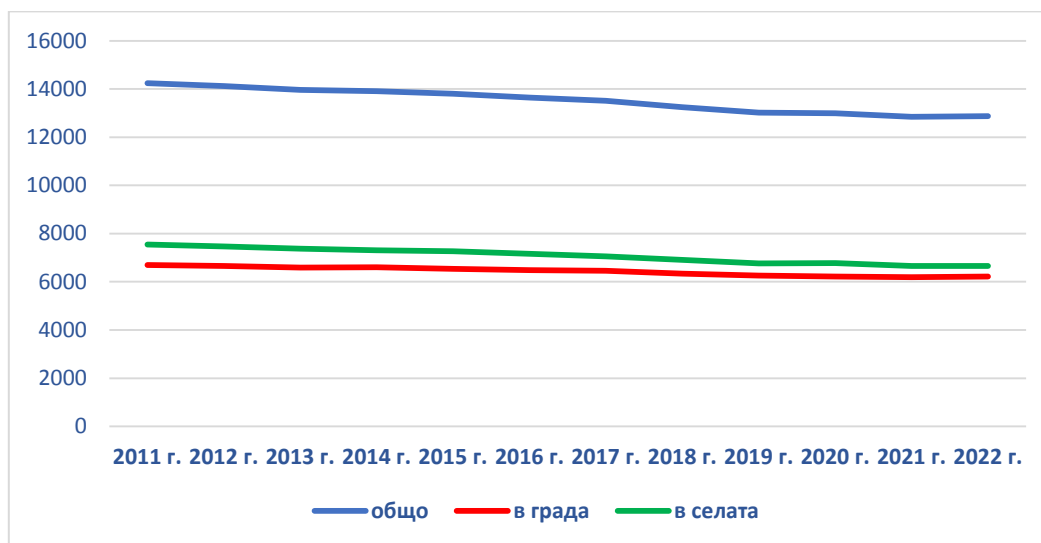
Симитли е намаляло с 1 390 души, като през 2011 то е 14 242, а през 2021 – 12 852 жители.

Фигура 7: Брой на населението в община Симитли 2011-2022. Източник: НСИ.

Процесът се базира на теорията за „демографски преход“ или процес, при който раждаемостта спада успоредно с повишаването на стандарта на живот.

Фигура 8: Брой население в община Симитли по населени места 2011-2022. Източник: НСИ.

Характерно за много общини в страната е концентрацията на население в общинския център и в градовете и намаляване на населението в селата. През периода 2019-2022 година делът на населението в градовете в страната е средно 73.34%, а на това в селата – средно 26.66%. За същия период средният дял на населението в градовете на област Благоевград е 57.98%, а този в селата – 42.02%, докато на територията на община Симитли средният дял на населението в града е 48.11%, а на този в селата – 51.89%. През 2020 година по време на пандемията COVID-19 много хора напускат големите градове и се преместват на по-чист въздух в по-малки градчета или по селата и затова делът на населението в тях леко се увеличава.

Таблица 3: Дял на населението в градовете и селата (%). Източник: НСИ.

	2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	в градове	в села	в градове	в села	в градове	в села	в градове	в села
В страната	73.73	26.27	72.91	27.09	73.12	26.88	73.62	26.38
В област Благоевград	60.17	39.83	51.39	48.61	60.50	39.50	59.84	40.16
В община Симитли	48.08	51.92	47.87	52.13	48.19	51.81	48.30	51.70

Населението в селата намалява по-бързо отколкото в градовете. От 2011 година до 2022 година жителите в селата са с 891 души по-малко. За същия период жителите на град Симитли намаляват с 478 души.

Няколко села в общината вече са обезлюдени или в процес на обезлюдяване – селата Брестово, Горно Осеново, Докатичево, Мечкул, Сенокос, Сухострел и Тросково. Предпоставка за този процес са влошената демографска структура, характерна за територията на страната като цяло, отрицателният естествен прираст и отрицателният механичен прираст.

Влияние оказват и липсата на достатъчно възможности за намиране на работа, както и липса на достатъчно на брой качествени услуги. Липсата на тези условия принуждава част от населението да се насочи към по-големите градове, столицата или да потърси възможност за реализация в чужбина.

В допълнение към горните данни друг критерий за населеността на община Симитли е гъстотата на населението. През 2011 година тя е средно 25.75 души/км², към 31.12.2019 година е 23.55 души/км², през 2020 – 23.51 души/км², през 2021 – 23.24 души/км², през 2022 година – 23.28 души/км² при неизменна площ на землището – 553.91 км², като средната гъстота на населението през 2022 година е малко по-висока от тази за област Благоевград за същата година – 21.67 жители/км² (население 172 440 жители и площ 6 449.5 км²) и по-ниска над 2 пъти от средната за страната – 58.09 жители на км² (население 6 447 710 жители и площ 110 993.6 км²).

Таблица 4 Брой население в община Симитли 2019-2022 година по населени места. Източник: НСИ.

Населено място	2019 г.			2020 г.			2021 г.			2022 г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
община Симитли	13 026	6 490	6 536	12 999	6 493	6 506	12 852	6 423	6 429	12 873	6 414	6 459
с. Брежани	655	335	320	662	337	325	648	342	306	594	313	281
с. Брестово	14	7	7	12	7	5	12	7	5	15	8	7
с. Горно Осеново	7	4	3	4	1	3	3	1	2	2	2	-
с. Градево	162	84	78	158	82	76	145	76	69	95	41	54
с. Докатичево	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	-	1
с. Долно Осеново	1 320	631	689	1317	634	683	1308	635	673	1423	716	707
с. Железница	296	148	148	323	164	159	311	159	152	310	162	148
с. Крупник	1 917	947	970	1 923	947	976	1 894	935	959	2018	980	1 038
с. Мечкул	18	5	13	20	7	13	17	5	12	18	7	11
с. Полена	598	294	304	602	294	308	600	303	297	577	298	279
с. Полето	602	321	281	605	319	286	598	318	280	555	290	265
с. Ракитна	94	49	45	93	50	43	90	47	43	75	38	37
с. Сенокос	31	15	16	29	14	15	25	13	12	22	14	8
гр. Симитли	6 263	3 132	3 131	6 222	3 127	3 095	6 194	3 085	3 109	6 218	3 075	3 143
с. Сухострел	2	2	-	2	2	-	2	2	-	-	-	-
с. Сушица	40	23	17	38	22	16	36	21	15	18	11	7

Населено място	2019 г.			2020 г.			2021 г.			2022 г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
с. Тросково	16	6	10	14	5	9	14	6	8	11	7	4
с. Черниче	989	486	503	973	480	493	953	467	486	921	452	469

Етническа структура и майчин език на населението в община Симитли

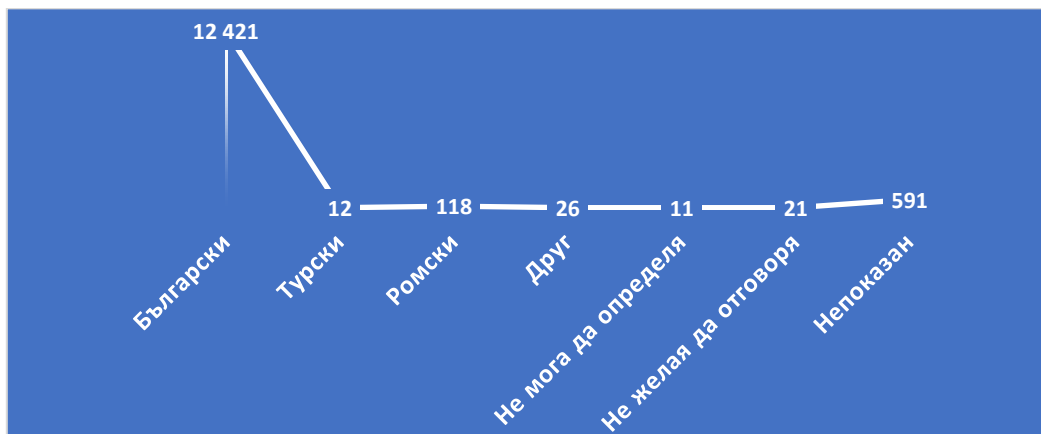
Данните на НСИ показват, че в община Симитли преобладава българската етническа общност. Българската етническа група на територията на общината е 90.30% от лицата, отговорили доброволно на въпроса за етническа принадлежност, турската етническа група представлява 0.08% от населението, ромската – 6.13%, към „друга“ етническа група са се самоопределили 0.18%, не могат да определят – 0.04%, не желаят да отговорят са общо 20 жители на общината или 0.15% и непоказани отговори са на 412 жители или 3.12%.

Фигура 9: Етническа структура на населението в община Симитли при националното преброяване през 2021 година. Източник: НСИ.

Връзката между етническото самоопределение и самоопределянето по майчин език е силно изразена.

Фигура 9: Майчин език на населението в община Симитли при националното преброяване през 2021 година. Източник: НСИ.

Най-еднородна по майчин език и българската етническа група – отговорилите са 12 421 души, а от следващата по брой етническа група – ромската, 118 души посочват ромския за майчин език. Турският език е майчин за 12 души.

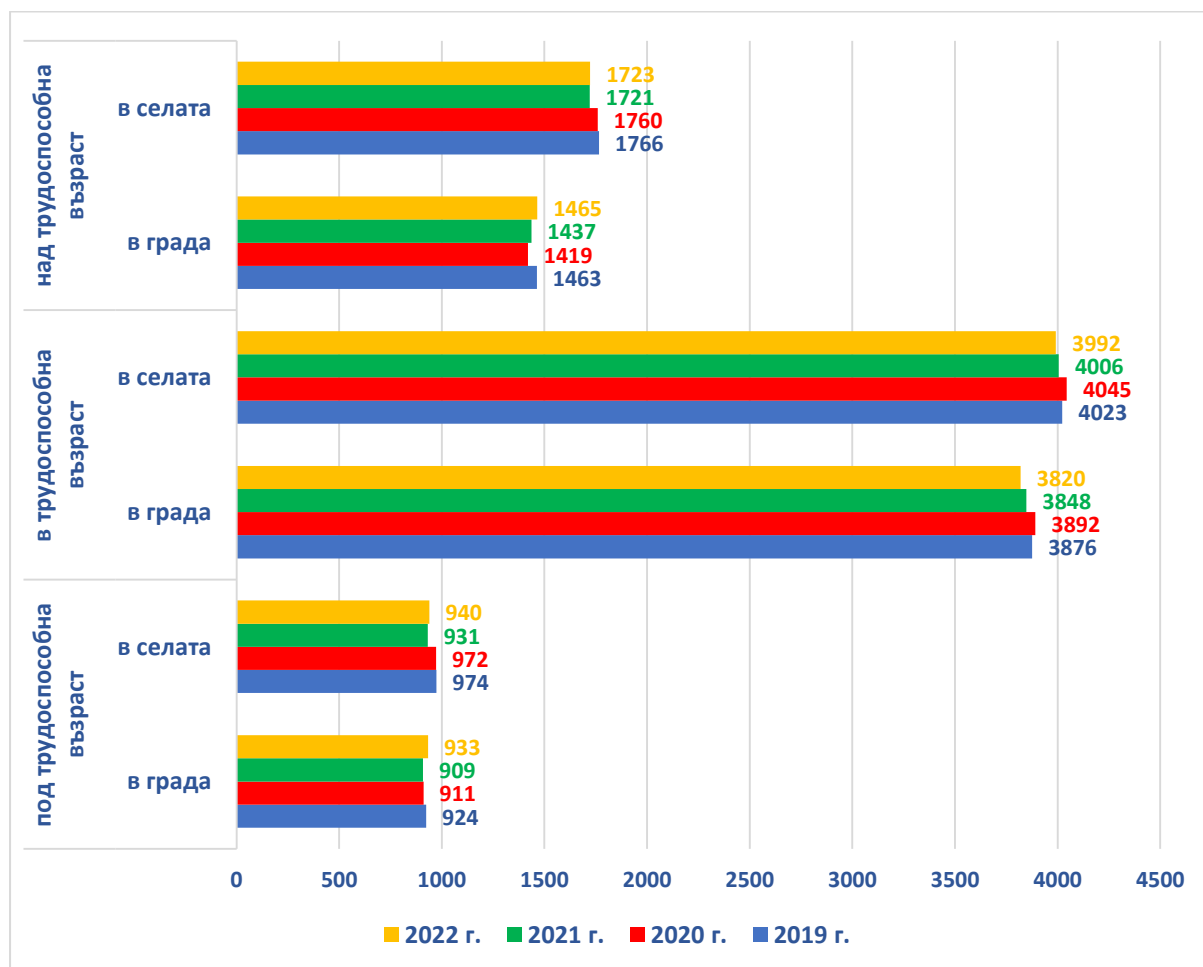
Население под, в и над трудоспособна възраст, естествен и механичен прираст

Делът на населението под трудоспособна възраст от общото население през 2019 година е 14.57%, през 2020 година – 14.49%, през 2021 година – 14.32% и през 2022 година – 14.55%. Делът на населението в трудоспособна възраст от общото население през 2019 година е 60.64%, през 2020 година – 61.06%, през 2021 година – 61.11% и през 2022 година – 60.69%. Делът на населението над трудоспособна възраст от общото население през 2019 година е 24.79%, през 2020 година – 24.46%, през 2021 година – 24.57% и през 2022 година – 24.77%.

Фигура 10: Брой население под, в и над трудоспособна възраст в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.

Фигура 11: Брой население под, в и над трудоспособна възраст по населени места в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.

Броят на мъжете под и в трудоспособна възраст е по-голям от този на жените, но броят на жените над трудоспособна възраст е по-голям от този на мъжете, което се дължи на по-високата средна продължителност на живот на жените.

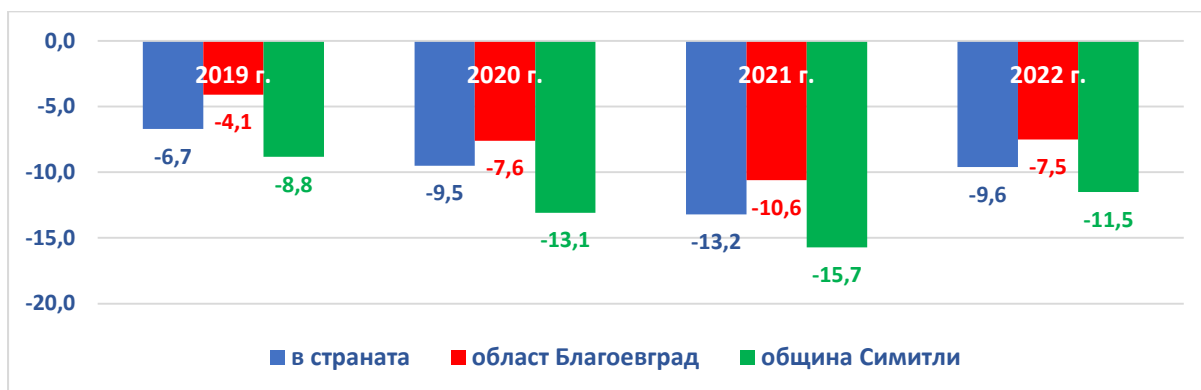
Таблица 5: Брой население под, в и над трудоспособна възраст по пол в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.

Население	общо	мъже	жени
2019 година			
Общо	13 026	6 490	6 536
под трудоспособна възраст	1 898	969	929
в трудоспособна възраст	7 899	4 301	3 598
над трудоспособна възраст	3 229	1 220	2 009
2020 година			
Общо	12 999	6 493	6 506
под трудоспособна възраст	1 883	970	913
в трудоспособна възраст	7 937	4 313	3 624

Население	общо	мъже	жени
над трудоспособна възраст	3 179	1 210	1 969
2021 година			
Общо	12 852	6 423	6 429
под трудоспособна възраст	1 840	948	892
в трудоспособна възраст	7 854	4 275	3 579
над трудоспособна възраст	3 158	1 200	1 958
2022 година			
Общо	12 873	6 414	6 459
под трудоспособна възраст	1 873	955	918
в трудоспособна възраст	7 812	4 257	3 555
над трудоспособна възраст	3 188	1 202	1 986

Естественят прираст на населението¹ в страната, област Благоевград и община Симитли през 2019-2022 години е постоянно отрицателен, като стойностите за общината са много по-лоши от средните за областта и страната.

Фигура 12: Естествен прираст на населението в страната, област Благоевград и община Симитли 2019-2022 г. (%). Източник: НСИ.

Механичният прираст² е различен през периода 2019-2022 година. По време на пандемията COVID-19 броят на заселените жители е по-голям от този на изселените и механичният прираст е положителен през 2020 и 2021 години.

¹ Разликата между раждаемостта и смъртността на населението, изчислена на 1 000 души.

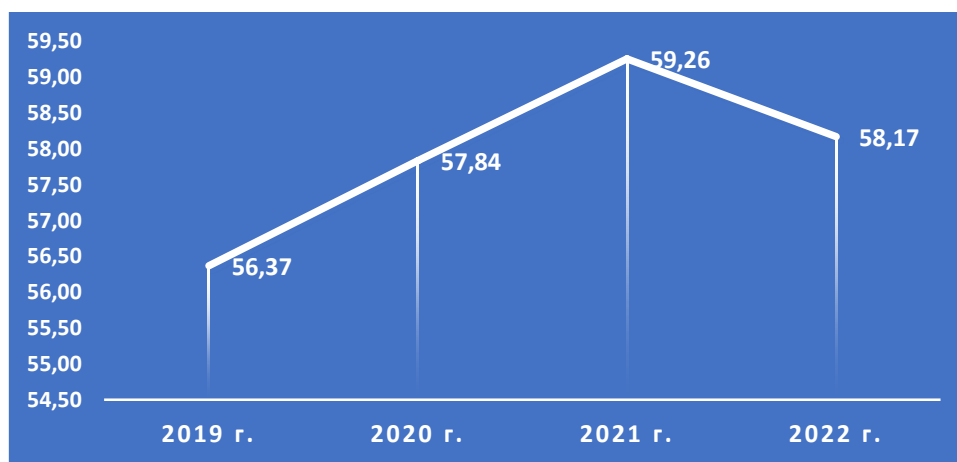
² Разликата между брой изселени и брой заселени жители.

Фигура 13: Механичен прираст на населението в община Симитли 2019-2022 г. Източник: НСИ.

Коефициентът на демографско заместване³ в община Симитли за периода 2019-2022 година леко се подобрява, като през 2019 година е 56.37%, през 2020 година – 57.84% (увеличение с 1.47 процентни пункта), през 2021 година – 59.26% (увеличение с още 1.42 процентни пункта) и през 2022 година – 58.17% (намаление с 1.09 процентни пункта).

Фигура 14: Коефициент на демографско заместване в община Симитли. Източник: НСИ.

Тези данни показват, че на всеки 100 човека, които напускат работа и се пенсионираат, в трудовия процес ще се включат едва 58 души.

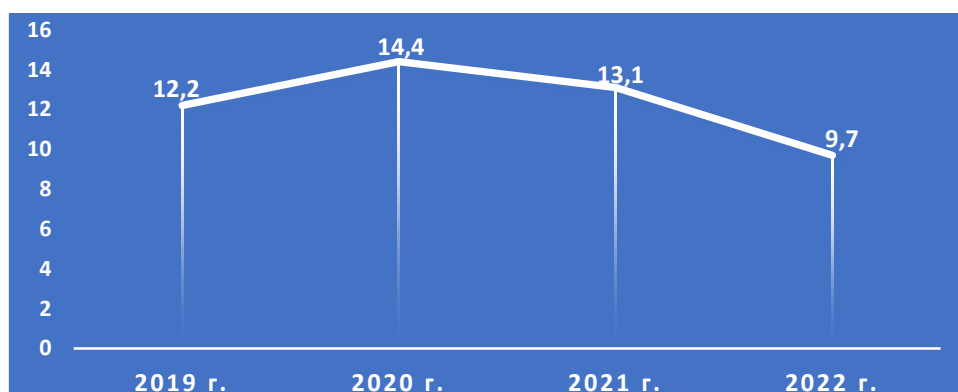
³ Коефициентът на демографско заместване показва съотношението между лицата, които влизат в трудоспособна възраст (15-19 години) и лицата, които излизат от нея (60-64 години). Измерва се в проценти.

Безработица, образователен ценз и доходи на населението

По данни на НСИ през 2022 година коефициентът на безработица за страната е 4.3%. В област Благоевград той е по-висок от средния за страната - 5.5%, но намалява с 2.6 процентни пункта в сравнение с 2021 година.

По данни на Агенция по заетостта (АЗ) средногодишните нива на безработица за община Симитли нарастват през двете години на пандемията – 2020, 2021 спрямо нивата от 2019 година, през 2022 година спадат с 3.4 процентни пункта спрямо данните за 2021 година.

Фигура 15: Ниво на безработица в община Симитли (%). Източник: АЗ.

Тези нива са по-високи от средните стойности за страната, но по-ниски от средните за област Благоевград.

Фигура 16: Нива на безработица в страната, област Благоевград и община Симитли 2019-2022 г. (%). Източник: АЗ.

Образователният ценз на населението на община Симитли през 2021 година е:

- **с висше образование** – 12.03% (при средно за област Благоевград 19.02% и за страната 25.53%);
- **със средно образование** – 49.57% (при средно за област Благоевград 49.58% и за страната 47.11%);
- **с основно образование** – 26.80% (при средно за област Благоевград 19.94% и за страната 16.40%);
- **начално и по-ниско образование** – 11.57% (при средно за област Благоевград 11.44% и за страната 10.91%);
- **неграмотни** – 0.38% (при средно за област Благоевград 0.90% и за страната 1.17%).

Основният проблем в общината е трудовата заетост, която е много ниска поради малкия брой работещи предприятия (предимно микропредприятия) и ограничения брой работни места. Друг проблем, който се наблюдава и в много други общини в страната, е и липсата на специалисти с необходимата квалификация. Коефициентът на икономическа активност⁴ за общината е 46.7%, като за мъжете е 48.4%, а за жените – 45.1%. Коефициентът на заетост⁵ е общо 41.3%, като за мъжете е 42.9%, а за жените – 39.7%.

Средната брутна месечна заплата в област Благоевград расте плавно през периода 2019-2022 година, но остава най-ниската в страната, като през 2019 година тя е 846 лв., през 2020 – 939 лв., през 2021 – 1 126 лв. и през 2022 година – 1 265 лв.

В община Симитли за същия период (2019-2022 година) средната брутна месечна заплата е както следва: 2019 – 763 лв., 2020 – 856 лв., 2021 – 973 лв. и 2022 година – 1054 лв.

Състояние на местната икономика

Икономическото състояние на област Благоевград и община Симитли постепенно се подобрява през последните години, но и областта, и общината се развиват по-бавно от останалата част на страната.

⁴ Коефициент на икономическа активност (КИА) се измерва в проценти и показва какъв е делът на икономически активните лица (заети+безработни) от общото население във възрастовата група 15-64 години.

⁵ Коефициентът на заетост се измерва в проценти и показва какъв е делът на заетите лица от общото население във възрастовата група 15-64 години.

Секторна структура и произведена продукция

Видове нефинансови предприятия

В България МСП⁶ допринасят за 75.7% от общата заетост и за 65.3% от добавената стойност в икономиката. 50% от общия износ на страната се извършва от МСП, които представляват 98% от всички фирми-износители в България.

На територията на община Симитли преобладават микро-предприятията, като техният дял е средно 90% от всички нефинансови предприятия през периода 2019-2021 година.

Големи предприятия на територията на община Симитли няма.

Малките предприятия с от 10 до 49 заети са 30 на брой, а средните предприятия – 7 на брой.

Преобладава броят на МСП в сектор търговия – 170 през 2021 година, което е 37.86% от всички предприятия.

Брой нефинансови предприятия и произведена продукция

През 2019 година нефинансовите предприятия на територията на общината са 456, през 2020 година – 458, а през 2021 година – 449.

Общо произведената продукция от тези предприятия през 2019 година е 116 889 хил.лв., през 2020 година – 286 229 хил. лв. и през 2021 година – 196 742 хил.лв. Заетите лица през 2021 година са 2 075, а наетите – 1 752. Произведената продукция през 2019 година е средно 8 974 лв./човек от населението в общината, през 2020 година – 15 852 лв./човек от населението (увеличение със 77%) и през 2021 година – 15 308 лв./човек от населението (намаление с 544 лв./човек).

⁶ - микропредприятие: предприятие с по-малко от 10 служители и с годишен оборот (парите, получени през даден период) или годишен баланс (отчет за активите и пасивите на дадено дружество), не по-голям от 2 милиона евро;

- малко предприятие: предприятие с по-малко от 50 служители и с годишен оборот или баланс, не по-голям от 10 милиона евро;

- средно предприятие: предприятие с по-малко от 250 служители и с годишен оборот, не по-голям от 50 милиона евро, или годишен баланс, не по-голям от 43 милиона евро.

Таблица 6: Основни икономически показатели по икономически дейности за 2021 година. Източник: НСИ.

Икономическа дейност	Предприятия (бр.)	Произведена продукция (хил.лв.)	Приходи от дейността (хил.лв.)	Нетни приходи от продажби (хил.лв.)	Заети лица (бр.)	Наети лица (бр.)	Добавена стойност (хил.лв.)
Общо	449	196 742	308 162	297 243	2 075	1 752	42 700
Селско, горско и рибно стопанство	14	7 247	8 405	5 664	105	95	2 299
Добивна промишленост	.. ⁷	..	4 718	..	..	..	..
Преработваща промишленост	45	59 818	63 104	60 530	695	666	17 454
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	9	292	304	253	7	0	31
Строителство	35	68 035	69 849	68 913	195	179	2 986
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	170	21 292	122 525	120 953	511	386	10 556
Транспорт, складиране и пощи	68	31 549	32 898	32 021	282	231	6 502
Хотелиерство и ресторантьорство	35	1 332	1 995	1 883	100	73	775
Създаване и разпространение на информация и творчески	3	..	..	..	10	..	..

⁷ „-“ Няма случай;

„..“ Конфиденциални данни.

Икономическа дейност	Предприятия (бр.)	Произведена продукция (хил.лв.)	Приходи от дейността (хил.лв.)	Нетни приходи от продажби (хил.лв.)	Заети лица (бр.)	Наети лица (бр.)	Добавена стойност (хил.лв.)
продукти; далекосъобщения							
Операции с недвижими имоти	7	53	142	53	7	..	-20
Професионални дейности и научни изследвания	10	360	379	374	19	11	229
Административни и спомогателни дейности	4	133	264	129	7	3	51
Образование	..	..	..	..	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	16	1 024	1 062	1 024	40	27	666
Други дейности	26	545	623	607	38	15	238

Произведената продукция (34.58% от общо произведената продукция) на 35 предприятия в строителството е най-голяма за 2021 година, а приходите от дейността (39.76% от всички приходи за дейността) са най-високи в сектор търговия.

През 2021 година разходите за ДМА възлизат общо на 62 551 хил. лева, като в сектор преработваща промишленост те представляват 32.10% от общите разходи, следвани от сектор търговия – 27.12% от общите разходи за ДМА.

Произведената от нефинансовите предприятия добавена стойност плавно бележи ръст, като през 2019 година тя е 33 727 хил.лв., през 2020 година – 42 124 хил.лв., а през 2021 година – 42 700 хил.лв., което показва, че икономиката на община Симитли работи с все по-висока добавена стойност.

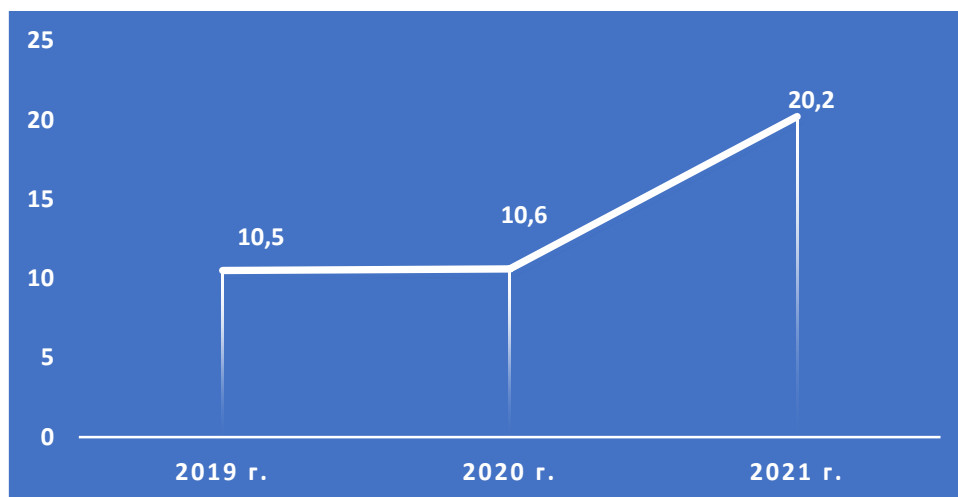
Приходи от износ

Приходите от износ на продукция, произведена от нефинансовите предприятия на територията на община Симитли е за 102.5 млн.лв. през 2019 година, което представлява 47.5% от общите приходи на предприятията; 88.6 млн.лв. през 2020 година – 30.9% от общите приходи и 107.3 млн.лв. през 2021 година или 36.1% от общите приходи.

Инвестиции

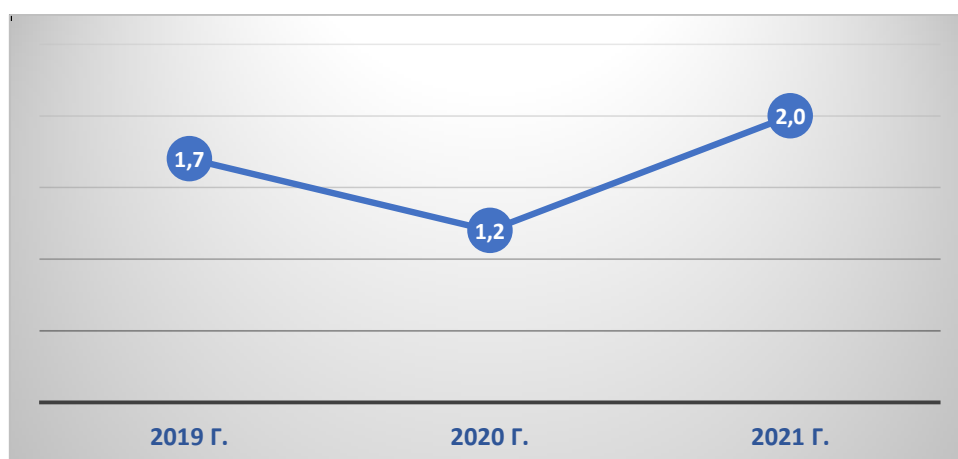
Инвестиционната активност, измерена чрез направените през изследвания период разходи за придобиване на (ДМА), показва тенденция към значително увеличение за територията на община Симитли.

Фигура 17: Разходи за придобиване на ДМА в община Симитли (млн.лв.). Източник: НСИ.

Преките чуждестранни инвестиции показват колебание през периода 2019-2021 година. През 2019 година те са 130 €/човек от населението на община Симитли, през 2020 година – 93 €/човек от населението и през 2021 година – 152 €/човек от населението.

Фигура 18: Преки чуждестранни инвестиции в община Симитли (млн. €). Източник: НСИ.

Изплатените средства от европейските фондове с натрупване за периода 2007-2022 година са 941 лв./човек от населението на общината.

Туризъм

Туристическият поток е целогодишен и няма обособена сезонност. Към 31.12.2022 година съгласно Регистъра на местата за настаняване на Националния туристически регистър на територията на общината са вписани 2 стаи за гости, 2 къщи за гости, 2 семейни хотела и един къмпинг.

Таблица 7: Места за настаняване в община Симитли с валидна регистрация. Източник: Министерство на туризма – Национален туристически регистър.

Вид	Име	Адрес	Брой стаи	Брой легла	Срок на валидност на удостоверението
Стаи за гости	Мотел-ресторант Рай	път Е-79 Кресненско ханче	1	1	27.09.2024
Стаи за гости	Миньов хан	път Е-79 Кресненско ханче	2	2	30.09.2024
Къща за гости	СПА Вила Пирин	град Симитли, ул. Комсомолска № 23			10.09.2025
Семеен хотел	Найс	град Симитли, ул. Предел № 1	20	40	28.07.2026
Къща за гости	Вила Галияна	село Железница	7	19	27.09.2024
Къща за гости	Спасителна	село Брежани, ж.к. Миньор № 21	4	10	27.09.2024
Семеен хотел	Алпийска градина	град Симитли, местност Салиовица	10	20	30.09.2024
Къмпинг	Х Клуб	село Полето	9	18	3.10.2024

В същия Национален туристически регистър са регистрирани 28 места за хранене, от които 6 ресторанта, от които 5 в град Симитли и 1 в село Крупник. Питейните заведения са 10, от които 5 в града, 2 в село Черниче и по едно в селата Полена, Брежани и Долно Осеново. Заведенията за бързо обслужване са общо 8, от които 2 в град Симитли и по едно в селата Железница, Брежани, Крупник, Долно Осеново, Черниче и Полето. Кафе-сладкарниците са общо 3 в село Долно Осеново. В град Симитли има и един бар. Ресторантите са с общ капацитет 573 места, а заведенията за бързо обслужване – с 290.

Таблица 8: Заведения за хранене и развлечения на територията на община Симитли с валидна регистрация. Източник: Министерство на туризма - Национален туристически регистър.

Вид	Име на обект	Населено място	Категория	Капацитет	Срок на валидност
бар	кафе-бар „Ивас“	град Симитли	2	30	30.09.2024
заведение за бързо обслужване	сnekбар „Парадизо“	село Железница	1	-	27.09.2024
заведение за бързо обслужван	сnekбар „Център“	село Крупник	1	50	30.09.2024
заведение за бързо обслужван	сnekбар „Панорама“	село Долно Осеново	1	50	3.10.2024
заведение за бързо обслужван	сnekбар „Ескада“	село Черниче	1	50	3.10.2024
заведение за бързо обслужван	„Х клуб“	село Полето	1	20	3.10.2024
заведение за бързо обслужван	сnekбар „Младокт“	град Симитли	2	50	20.11.2024
заведение за бързо обслужван	заведение за бързо хранене	село Брежани	1	20	30.09.2024
заведение за бързо обслужван	сnekбар „Рай“	град Симитли	1	50	10.01.2027
кафе-сладкарница		село Долно Осеново	1	20	3.10.2024
кафе-сладкарница	„Панорама“	село Долно Осеново	1	20	3.10.2024
кафе-сладкарница		село Долно Осеново	1	20	3.10.2024
питейно заведение	кафе-аперитив „Милениум“	град Симитли	2	50	3.10.2024
питейно заведение	кафе-аперитив „БИСИ“	село Долно Осеново	1	50	30.09.2024
питейно	„Бар енд динер	град	2	50	27.09.2024

Вид	Име на обект	Населено място	Категория	Капацитет	Срок на валидност
заведение	ЕГО“	Симитли			
питейно заведение	кафе-аперитив „ВАЛИС“	село Черниче	1	20	26.09.2024
питейно заведение	кафе-аперитив	село Брежани	1	20	27.09.2024
питейно заведение	кафе-аперитив	село Полена	1	20	3.10.2024
питейно заведение	кафе-аперитив „ВИВА“	град Симитли	2	150	16.03.2026
питейно заведение	кафе-аперитив „Парк бар и джонер“	град Симитли	1	150	11.06.2026
питейно заведение	кафе-аперитив „НАЙС“	град Симитли	2	50	28.07.2026
питейно заведение	кафе-аперитив „El Patron“	град Симитли	1	40	25.01.2027
ресторант	„Мерина“	град Симитли	2	35	27.09.2024
ресторант	„Митъов хан“	град Симитли	2	50	30.09.2024
ресторант	„Мотел-ресторант Рай“	град Симитли	2	50	27.09.2024
ресторант	„Алпийска градина“	град Симитли	2	140	30.09.2024
ресторант	„Грийн ориндж“	град Симитли	1	48	17.11.2025
ресторант	„Крупа“	село Крупник	1	250	21.12.2026

Селско стопанство

Земеделие

Териториалните условия са разнообразни поради климата, почвите, както и средиземноморското влияние на река Струма. Условията за развитие на овощарство са изключително добри. Традициите на аграрното производство в общината са се формирали под влияние на природните дадености в Среднострумския район. Основните култури – тютюнът, зеленчуците, овощарството, лозята и пасищното животновъдство дават облика на селското стопанство.

По данни на Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград (Доклад за дейността на дирекцията за 2022 година) земеделските стопанства на територията на областта са 13 569 на брой. От тях 13 155 са стопанствата на физически лица, 74 – на еднолични търговци, 3 са кооперации, 314 – търговски дружества, а 23 – сдружения. 8 737 от стопанствата ползват собствена земеделска земя в размер на 8 818 ха, а 9 658 – земя под наем или аренда, друг начин на ползване или обща земя в размер на 122 030 ха. Размерът на използваната земеделска площ (ИЗП) на 13 398 земеделски стопанства е 130 849 ха. 367 ха са ИЗП под високо покритие, а 130 482 – ИЗП на открито. Обработваемата земя е в размер на 14 760 ха, а необработваните земеделски земи, включително изоставени трайни насаждения за повече от 5 години – 11 ха. Постоянно затревените площи са 111 880 ха.

Таблица 9: Брой стопанства, култури и използвана земеделска площ в община Симитли 2022 г.
Източник: Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград.

Култура	Стопанства (брой)	Площ (ха)
зърнено-житни	15	32
зърнено-бобови	1	-
технически	332	-
трайни насаждения	77	106
пресни зеленчуци	14	6

Животновъдство

Селскостопанските животни се отглеждат предимно в стопанства на физически лица.

В Доклада на Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград за 2022 година е посочено, че в община Симитли се отглеждат следните видове животни:

Таблица 10: Брой стопанства и видове животни в община Симитли 2022 година. Източник:
Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград.

Видове животни	Стопанства (брой)	Животни (брой)
говеда и биволи	80	2 461
крави и биволици	70	1 675
кози	316	3 608
кози-майки и млади женски кози за разплод	307	3 214
овце	131	8 331
овце-майки и млади женски овце за разплод	130	7 593
еднокопитни	315	557
птици	3	-

Видове животни	Стопанства (брой)	Животни (брой)
кокошки носачки и подрастващи	1	-
зайци	1	-
пчелни семейства	15	838

Гори и горско стопанство

ТП Държавно Горско Стопанство Симитли (ТП ДГС Симитли) е получило името си от град Симитли, който е най-голямото селище и негово седалище. В административно – териториално отношение се числи към Югозападно държавно предприятие град Благоевград.

Съседните стопанства са както следва: на северозапад и север – ТП ДГС Благоевград; на изток – ТП ДГС Разлог; на юг – ТП ДГС Кресна. От югозапад и запад горското стопанство граничи с Република Северна Македония.

Територията на ТП ДГС Симитли е разположена върху части от планините Пирин, Рила, Малешевска и Влахина. Релефът е подчертано планински, като преобладават стръмни терени – 70.7 % от дървопроизводителната площ.

Като цяло превишенията на територията на ТП ДГС Симитли са големи. Най – високата надморска височина, до която достига горският фонд в района на стопанството, е 2 100 м надморска височина и се намира се под връх Пирин. В района на Рила горският фонд достига до 1 750 м надморска височина в местността Вировете. Западно от река Струма достига до 1 650 м надморска височина под връх Кадица. Най – ниската точка се намира по поречието на река Струма там, където тя напуска територията на стопанството – 200 м надморска височина. Превишението между най-ниската и най-високата точка е 1 900 метра и това създава условия за сравнително голямо разнообразие в горскорастително райониране на стопанството.

Общата площ на ТП ДГС Симитли е 35 070.7 хектара. Разпределението ѝ е както следва:

- Гори и земи държавна собственост – 30 715.7 хектара – 87.6 %;
- Гори и земи частна собственост – 1 700.8 хектара – 4.9 %;
- Гори и земи общинска собственост – 90.8 хектара – 0.2 %;
- Гори и земи временно стопанисвани от общината – 2 563.4 хектара – 7.3 %.

Лесистостта на стопанството е 93.7 %.

Горският фонд на община Симитли в Националния Парк Пирин е 1 083.6 хектара, а в Националния парк Рила – 1 071.9 хектара.

ТП ДГС Симитли се отличава с голямо почвено разнообразие. Срещат се четири основни почвени типа – планинско-горски тъмноцветни, канелени горски, кафяви

горски и алувиални почви. Климатът има решаващо значение за формирането на отделните типове горски месторастения и за горскорастителното райониране. Територията на стопанството спада към Континентално–Средиземноморската област – Южнобългарска климатична подобласт.

Поддържането и развитието на горското стопанство следва да включва:

- разнообразяване на залесителните мероприятия (не само с иглолистни насаждения);
- противоерозионни лесотехнически дейности;
- използване на потенциала на горите и тяхното обогатяване чрез култивирано отглеждане на билки и гъби;
- развитие на цикъла на добив и обработка на дървен материал, особено на неговия последен ешелон – мебелното производство.

Транспорт, транспортна мрежа, свързаност и достъпност

Общинската пътна мрежа е 66.9 км, а дължината на републикански път I-1 е с дължина 28 км.

Териториална структура на транспортната система. Транспортна достъпност и ефективност

Пътна инфраструктура

Европейски път E79 преминава през България от границата с Румъния при Видин до ГКПП Кулата и почти изцяло съвпада с републикански път I-1 (изключенията са от Ботевград до София – автомагистрала Хемус и от Кресна до Кулата – автомагистрала Струма).

Фигура 19: Републикански пътища на територията на България.

На територията на община Симитли републикански път I-1 е с дължина 28 км, като директно вляво и вдясно от него се отклоняват общо 26 броя пътища, от които 9 броя второкласни, 9 броя третокласни с трицифрени номера и 8 броя третокласни с четирицифрени номера.

Един от 9-те второкласни пътища е на 379.2 км в град Симитли – наляво републикански път II-19 с дължина 109.7 км до ГКПП Илиндин-Ексохи и границата с Република Гърция. Необходимо е изграждането на пътен възел в град Симитли, който да осигури връзка между републикански път I-1 с II-19 в направление Симитли-Разлог-Гоце Делчев.

От третокласните пътища с четирицифрени номера при 383.3 км наляво е републикански път III-1007 с дължина 6.2 км, минаващ през село Полето до село Брежани.

Транспортната връзка до населените места на общината, с изключение на изброените по-горе, се извършва по пътища IV клас и общински пътища. От тях 33.5 км са в добро състояние и 33.4 км – в лошо, за което са предприети мерки за рехабилитация на увредените участъци.

Общинската пътна мрежа понастоящем се състои от 6 пътни участъци, както следва:

Таблица 11 Общинска пътна мрежа. Източник: община Симитли.

№ на пътя	Пътен участък	Дължина (км)
10061	село Брежани-село Ракитна-село Сенокос	11.5
10064	село Железница-град Симитли-село Черниче	10.4
10066	село Черниче-село Крупник-село Сушица	11.0
10068	град Симитли-село Тросково-село Сухострел	26.0
	град Симитли-село Сухострел-отклонение за село Докатичево	2.0
19009	отклонение за село Долно Осеново	6.0
Общо		66.9

Път 10064 е в много добро състояние, път 10061 е с асфалтова настилка в лошо техническо състояние, път 10066 до км 3+200 е в много добро техническо състояние, в останалата си част е в лошо техническо състояние, а след село Сушица преминава в черен път. Път 10068 е с частично асфалтова настилка до км 6+300 в лошо техническо състояние, а в останалата си част е черен път. Път 19009 се разглежда в две части: 1) село Градево-Предела-Долно Осеново – с асфалтова настилка в задоволително състояние; 2) Село Градево-Долно Осеново-Горно Осеново – черен път в лошо техническо състояние. Пътят Тросково-Сухострел-Сушица също е черен път в лошо техническо състояние.

Железопътна инфраструктура

През територията на община Симитли преминава V главна ж.п. линия (СЕ-855) София – Кулата. Две са действащите ж.п. гари, като гара Симитли има пътнически и товарни функции. На гарата спират пътнически и бързи влакове. На три километра в южна посока от гара Симитли се намира гара Черниче, която също има пътнически и товарни функции и също спират пътнически и бързи влакове.

От гледна точка на развитие на транс-европейските транспортни коридори, Приоритетна ос №22 – развитие на Транс-европейска транспортна мрежа, железопътният транспорт ще следва развитието на автомагистрала Струма и ще се изграждат интермодални връзки.

Публичен автобусен транспорт

На територията на община Симитли няма организиран градски транспорт.

Автобусният транспорт свързва общинския център град Симитли с градовете: София, Благоевград, Разлог, Банско, Кресна, Сандански, Пловдив, Сапарева баня, Петрич, както и селата: Крупник и Полена.

Съгласно Областната транспортна схема – област Благоевград, автобуси осъществяват връзката на областния център със следните селища от община Симитли: Брежани, Долно Осеново, Крупник, Полена и Сушица.

Улична мрежа

Общинската администрация полага усилия и инициира проекти за ремонти на голяма част от улиците на територията на общината. Както в много населени места в страната, така и в община Симитли уличната мрежа и съпътстващите елементи (бордюри, тротоари, табели, прегради, осветление и т.н.), особено тази в селата, не е в добро състояние. Изпълнени са и са в процес на изпълнение проекти за реконструкция и рехабилитация на части от уличната мрежа.

Енергийна мрежа

Основни енергоносители, използвани на територията на общината, са електроенергия, течно и твърдо гориво. Отоплителните инсталации на повечето обекти са локални. Община Симитли има задължения да осигурява енергия за всички общински обекти, сгради и улично осветление. Ефективността на потреблението е ниско, както по отношение на използването на енергия, така и по отношение на нивата на комфорт. Във връзка с големите разходи се налагат мерки за икономии, като ограничаване на електропотреблението в административните сгради и уличното осветление.

Анализът на разходите на общината за енергия и разпределението им по сектори и видове горива показва, че консумираната енергия е предимно за съоръжения, отопление и осветление. Производството на енергия се реализира единствено чрез производството и доставката на топлина в рамките на отоплителните инсталации на отделните сгради. Потенциалът за енергийна ефективност в тази сфера е във

възможностите за подобрене на системите за пренос, разпределение и употреба на енергия, инсталирането на хибридни енергийни системи и топлинен акумулатор на енергия.

Електрическа мрежа

Електрическата мрежа е неравномерно разпределена по територията на общината и е в незадоволителното техническо състояние. Освен град Симитли електроснабдени са селата Сушица, Крупник, Черниче, Полето, Полена, Брежани, Ракитина, Мечкул, Сенокос, Железница, Градево и Долно Осеново. Частично електрифицирани са селата Сухострел, Брестово, Тросково, и Докатичево. Не е електрифицирано само село Горно Осеново, но за него има изготвен работен проект.

Разпределителната мрежа е въздушна с обща дължина 25 км и обхваща 14 населени места, но се нуждае от обновяване, особено в периферните участъци.

Около 15% от домакинствата имат инсталирани слънчеви панели за топла вода. Няма домакинства, които да са закупили камери или камини, с които да повишават ефективността на получената топлинна енергия от слънчевите панели.

Природен газ

През последните години България предприема стъпки за увеличаване сигурността на доставките на природен газ, намалявайки риска от недостиг в резултат от зависимост от източника. България предприема редица положителни действия в подкрепа на диверсификацията. Природният газ има относително малка роля в енергийния микс на страната, както и в общото брутно потребление на енергия. Той предлага огромен потенциал по пътя към декарбонизация чрез замяна на горива с по-високи въглеродни емисии.

Изграждането на газоразпределителни мрежи и използването на природен газ в домакинствата в страната все още не е масово разпространено. Газоразпределителните мрежи в ЕС покриват голяма част от общините – средно 80%, а в България са обхванати около 65 общини или 24.5% от общия брой общини (Източник: КЕВР).

Фирма Аресгаз ЕАД е с основен предмет на дейност изграждане и експлоатация на газоразпределителни системи, пренос, разпределение и снабдяване с природен газ и има 35-годишни лицензи от 2006 година, издадени от КЕВР, за обособена територия „Запад“. Тази територия включва общините: Благоевград, Дупница, Сандански, Перник, Враца, Радомир, Ихтиман, Роман, **Симитли**, Костенец, Долна Баня, Сапарева Баня, Етрополе, Бойчиновци, Струмяни, Бобошево, Невестино, Кочериново, Криводол, Горна Малина, Бобов Дол и Кресна. На територията на община Симитли няма газифицирани обекти.

ВЕИ в община Симитли

По данни на АУЕР на територията на общината има малко мощности от ВЕИ. Съществуват 58 ФЕЦ (фотоволтаични електрически централи) за слънчева енергия с обща инсталирана мощност 2.756300 MW и четири инсталации за водна енергия с обща инсталирана мощност 2.150000 MW, собственост на юридически лица.

Таблица 12: Обекти в експлоатация за производство на електрическа енергия по видове ВИ.
Източник: АУЕР.

Населено място	Вид	Брой обекти	Инсталирана мощност (MW)
гр. Симитли	Слънчева енергия	26	1.6818000000
с. Брежани	Слънчева енергия	7	0.1950000000
с. Градево	Водна енергия	1	0.6500000000
с. Железница	Слънчева енергия	2	0.0597000000
с. Крупник	Слънчева енергия	7	0.2100000000
с. Полена	Водна енергия	2	1.0000000000
с. Полена	Слънчева енергия	2	0.0600000000
с. Полето	Слънчева енергия	11	0.4848000000
с. Сенокос	Водна енергия	1	0.5000000000
с. Черниче	Слънчева енергия	3	0.0650000000

От 1 януари 2023 до 31 декември 2023 година по данни на АУЕР четирите обекта с водна енергия са произвели общо 5 917.259050 MWh енергия, а обектите със слънчева енергия – 1 981.651750 MWh енергия.

Изградени са 4 мини ВЕЦ (МВЕЦ), както следва: фирма Ара ООД в местност Арнаудовци (село Сенокос), фирма Бийстън енерджи АД МВЕЦ Градево (село Градево), фирма Димал АМ ООД МВЕЦ Сушица – 2 (село Полена), фирма Комвес ЕООД на река Сушица.

Политика по енергийна ефективност

Енергийната ефективност е средство за повишаване качеството на енергийните услуги при приемлива цена за обществото и възможност за намаляване на енергопотреблението чрез внедряване на конкретни мерки за икономия на енергия. Тази политика, като съставна част от енергийната политика на Република България, се базира на националните приоритети и е в хармония с изискванията на европейските директиви и пазарни механизми.

Политики на община Симитли в областта на ЕЕ

Изготвянето на обща концепция за развитието на енергийната ефективност в община Симитли с набелязване на дългосрочните цели и средствата за постигането им са

главната предпоставка за успешното реализиране на политиката за повишаване на енергийната ефективност в общината.

В днешно време става задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаване на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия както и за опазване на околната среда.

Община Симитли действа последователно и системно за постигане на ЕЕ, като се стреми към:

- прилагане на добри практики в областта на енергийната ефективност;
- намаляване на потреблението на енергия и горива;
- повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд на общината (намаляване на топлинните загуби и подобряване на енергийните им характеристики), както и на системите за улично и парково осветление на нейната територия, без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението, постигайки спестяване на енергия;
- постигане на финансови резултати вследствие въведените мерки и намалено енергийно потребление;
- подобрени условия за ползване на сградния фонд на общината;
- понижаване на въглеродните емисии в атмосферата и подобряване на екологията на територията на общината;
- постигане на ефективен мониторинг на енергийното и екологичното състояние на общинските сгради и системите за улично и парково осветление;
- изграждане на подходяща инфраструктура – производства на биомаса, нови ВЕИ;
- използване на енергийни ресурси за отопление чрез системи с висока енергийна ефективност, включващи и възможности за регулиране на потреблението и поддържащи стабилни параметри в отопляваните обекти;
- намаляване на енергийната бедност;
- спестяване на изкопаеми горива;
- създаване и разясняване на устойчиви модели за поведение сред работещите и крайните потребители на общинския сграден фонд за ефективно използване на енергията (чрез обучения, разработване на указания и др.).

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени здания са обект на провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия, както и влагане на инвестиции във физическа реконструкция на сградата и подмяната на съоръженията. Основните причини за високите разходи на енергия са:

- амортизирани системи за производство, пренос и потребление на енергия;

- неефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива;
- лошо физическо състояние на сградите и конструкциите - без изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена инфилтрация на студен въздух; осветление е енергоемки светлоизточници.

От голямо значение за жителите на общината е, че постигането на по-ниски текущи разходи за енергия и ефективното им изразходване са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване на емисиите на парникови газове - въглероден двуокис, въглероден диоксид, серен двуокис и други замърсители на въздуха. Подобряването на топлоизолацията, модернизирането на отоплителните инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 50%.

Общинските обекти на община Симитли се разглеждат в няколко основни групи по предназначение:

- Администрация - обхваща сградния фонд на общинската администрация, стопански, културни и социално - битови обекти;
- Образование - обхваща училища, детски градини и спомагателни към тях обекти. В голямата си част те са строени при нормативни показатели, съответстващи за години, в които все още не се отчита влиянието на настъпващата енергийна криза в световен мащаб. Освен това, през целия експлоатационен период на тези сгради и оборудване са отделяни недостатъчно средства за тяхното поддържане. Това прави тези обекти сериозен енергиен консуматор на и без това ограничения общински бюджет;
- Социални заведения.

Община Симитли е изготвила общинска Програма за повишаване на ЕЕ и използване на ВЕИ и биогорива 2018-2028 година и краткосрочна Програма за повишаване на ЕЕ и използване на ВЕИ и биогорива 2021-2023 година. Основната цел е подобряване на енергийното състояние на системите за отопление, охлаждане и производство на битова гореща вода. В тази програма общината планира следните мерки:

1. Мерки за подобряване на ЕЕ в промишлеността;
2. Мерки за подобряване на ЕЕ в транспорта;
3. Мерки за подобряване на ЕЕ на уличното осветление;
4. Мерки за подобряване на ЕЕ чрез използване на ВЕИ.

Принципите, от които се ръководи общината, са следните:

- информираност на гражданите и стимулиране на тяхното активно участие в процеса на взимането на решения на местно ниво;
- правилно взаимодействие между различните заинтересовани страни – изграждане на местен капацитет за планиране и реализация на ефективни местни политики;

- партньорство между местната власт, граждани, НПО и бизнеса;
- координираност на усилията за постигане на крайната цел.

Приоритетни направления

В 18-те населени места на община Симитли има общински сгради, включващи кметства, училища, детски заведения, читалища, спортни помещения и зали, сгради за социални услуги и други.

Приоритетните направления на общинската администрация за въвеждане на мерки по ЕЕ са за сградния фонд, състоящ се от:

- общински сграден фонд в град Симитли, включващ:
 - административната сграда на общината;
 - ОДЗ „Радост“ – филиал Център;
 - ОДЗ „Радост“ – филиал Мечо Пух;
 - ОДЗ „Радост“ – филиал Ян Бибиян;
 - ОДЗ „Радост“ – филиал Ораново;
 - СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“;
 - читалище „Св. Климент Охридски“;
 - Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДЦДМУ);
 - Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ);
 - Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ);
 - Център за обществена подкрепа (ЦОП);
 - Защитено жилище за пълнолетни лица с личностни разстройства (ЗЖ ПЛПР);
 - Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция ул. Вранещица №2А вх. Б, ет.2 (ЦНСТПЛД);
 - Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства ул. Г.Димитров № 116, ет.1 (ЦНСТ);
 - Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания ул. Вранещица № 2А, вх.А, ет.1 (ЦНСТ ПЛФУ);
 - Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция (ЦНСТПЛД);
 - стадион „Септември“;
- общински сграден фонд в село Крупник:
 - кметство;
 - СУ „Св. Св. Кирил и Методий“;
 - читалище „Владимир Маяковски“;
 - ОДЗ;
 - стадион;
- общински сграден фонд в село Долно Осеново:

- кметство;
 - ОУ „Паисий Хилендарски“;
 - ОДЗ „Здравец“;
- общински сграден фонд в село Железница;
 - кметство;
 - читалище;
 - ЦНСТ;
- общински сграден фонд в село Черниче;
 - кметство;
 - ОДЗ;
- общински сграден фонд в село Полена:
 - кметство;
 - ЦНСТ ПЛУИ;
- общински сграден фонд в село Брежани;
 - кметство;
 - ЦНСТ ПЛУИ;
 - ОДЗ;
- общински сграден фонд в село Полето;
 - кметство;
 - ОДЗ;
- общински сграден фонд в село Градево:
 - кметство;
- общински сграден фонд в село Сушица:
 - кметство;
- общински сграден фонд в село Мечкул:
 - кметство.

Освен сградния фонд, приоритетите на община Симитли включват и:

- осветление в общинския сграден фонд;
- улично, градинско и парково осветление;
- обучение на общински специалисти в областта на ЕЕ;
- широки информационни дейности сред заинтересованите страни – бизнес, жители на общината, неправителствени организации, образователни, културни и спортни институции, както и социални услуги и структурите по здравеопазване.

Състояние на енергийното потребление

Старите сгради в страната са строени по времето, когато цената на енергията е ниска и поради това външните ограждащи конструкции са причина за много недостатъци при експлоатацията им, по-съществените от които са увеличените топлинни загуби и поява

на конденз по вътрешните повърхности. Този сграден фонд ще съществува дълго и е необходимо да се вземат мерки за възстановяването му, ако за всеки конкретен случай това е икономически оправдано.

Състояние на сградния фонд

Общински сгради

Изпълнени или в процес на изпълнение проекти за ЕЕ

Проект № BG06RDNP001-7.008-0012-C01 „Въвеждане на мерки за повишаване на енергийната ефективност на сгради, в които се предоставят обществени услуги – собственост на община Симитли“ от 12.11.2019 година по Програма за развитие на селските райони включва подобряване на ЕЕ в административната сграда на общината в гр. Симитли и сградите на кметствата в селата Брежани, Градево, Крупник, Мечкул, Ракитна, Сенокос и Сушица. В проекта са посочени и следните дейности:

- топлинно изолиране на външни стени;
- ремонт на компрометираните фасадните стени и цокли;
- монтаж на топлоизолация от XPS и полагане на мозаечна мазилка върху топлоизолационната система.
- топлинно изолиране на покрива;
- почистване на подпокривното пространство; подмяна на компрометирани елементи на покривните дървени конструкции;
- ремонт на коминните тела, в т.ч. подмяна на обшивките около комините;
- изпълнение на нова отводнителна система на покрива – олуци и водосточни тръби;
- подмяна на неподменената прозоречна дограма с пет-камерна PVC дограма с двоен стъклопакет;
- подмяна на вътрешни и външни врати;
- доставка и монтаж на пожароустойчиви врати;
- доставка и монтаж на електрическо оборудване и осветителни тела.

Проект BG-RRP-1.007-0208-C01 „Повишаване на енергийната ефективност на ДГ „Радост“- филиал Център" в град Симитли" от 24.11.2023 година с финансиране от Национален план за възстановяване и устойчивост включва изпълнение на дейности за изпълнение на енергоспестяващи мерки, изпълнение на дейности за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно изискванията на Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г., изпълнение на дейности по подобряване на вътрешния микроклимат, подобряване на хигиенните условия и условията на труд. В проекта са посочени и следните дейности:

- подмяна на амортизираната дограма на детската градина с нова PVC;

- демонтаж на старата топлоизолация и подмяната ѝ с нова;
- подмяна на осветителни тела;
- изграждане на фотоволтаична централа за собствени нужди;
- СМР по изграждане на алеи и площадка;
- СМР по изграждане на каменни стълби и подпорни стени;
- СМР по изграждане на детски площадки;
- СМР по ремонт на ограда;
- СМР по доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане;
- СМР по ремонт на покрива;
- екстериорни и интериорни СМР;
- изпълнение на СМР във връзка с осигуряване на достъпна архитектурна среда.

Проект BG-RRP-1.007-0223-C01 „Повишаване на енергийната ефективност СУ "Св. Св. Кирил и Методий" - село Крупник, община Симитли“ от 24.11.2023 година година с финансиране от Национален план за възстановяване и устойчивост включва извършване на основен ремонт и реконструкция, изпълнение на дейности за изпълнение на енергоспестяващи мерки, изпълнение на дейности за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно изискванията на Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г., изпълнение на дейности по подобряване на вътрешния микроклимат, подобряване на хигиенните условия и условията на труд. В проекта са посочени и следните дейности:

- подмяна на дограма /вътрешна и външна;
- топлоизолиране на фасадни стени, топлоизолиране на стени на сутерен в контакт със земя
- топлинно изолиране на покрив;
- изграждане на отоплителна инсталация с внедряване на водородна технология за намаляване разхода на гориво;
- изпълнение на екстериорни и интериорни СМР;
- изпълнение на СМР във връзка с осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- СМР по изграждането на алеи и площадки;
- СМР по изграждането на стълби и малки стени;
- СМР по ремонт на ограда.

Проект BG06RDNP001-7.020-0111-C01 „Изграждане на фотоволтаични системи за производство на електрическа енергия за собствени нужди на общински сгради на територията на община Симитли , в които се предоставят обществени услуги" от 19.12.2023 година с финансиране от Програма за развитие на селските райони се предвижда доставка и монтаж на Фотоволтаични инсталации за производство на енергия за собствени нужди на общински сгради на територията на община Симитли, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност. Предвидените дейности за изпълнение са заложи като задължителни

мерки в Докладите за обследване за енергийна ефективност на сградите, а именно ЕСМ - енергоспестяване: Доставка и монтаж на фотоволтаична инсталация за собствено потребление за следните обекти:

1. Детска градина „Радост“ филиал Център– град Симитли;
2. Административна сграда на общинска администрация – община Симитли;
3. Детска градина – село Крупник;
4. Детска градина – село Долно Осеново.

Проект BGENVIRONMENT-4.003-0017-C02 „Прилагане на мерки за успешна адаптация към климатичните промени“ от 08.11.2021 година е с бенефициент община Благоевград, която в консорциум от общините Симитли, Кочериново и Бобошево, както и IDNA, кралство Норвегия, изпълняват следните дейности за повишаване капацитета на общинските администрации за провеждане на политики за намаляване на емисиите и адаптиране към измененията на климата (АИК):

- провеждане на 3-дневно обучение на общински служители за повишаване на компетентността им за планиране на мерки за смекчаване и АИК с обучители от Норвегия, имащи необходимия опит и експертиза в тази област.
- провеждане на информационен форум с гост-лектори от Норвегия, на който присъстват поканени представители на регионалните публични институции в секторите енергетика, води, транспорт, отпадъци, околна среда и всички, имащи отношение към прилагането на политики за АИК, вкл. представители на общински и областни администрации от областите Благоевград и Кюстендил
- провеждане на 1 обучително посещение на общински експерти в град Осло, Норвегия, с цел обмен на знания и опит и популяризиране на добри практики, взаимствани от партньорите от Норвегия.
- разработване и прилагане на 5 пилотни и иновативни мерки за смекчаване и АИК в българските общини в изпълнение на стратегическите им планове и програми, а именно:
 1. инсталиране на соларни системи за топла вода в 10 детски градини и ясли на територията на община Благоевград;
 2. създаване на електронна база данни на зелената система на града с възможност за актуализиране в реално време и публичен достъп;
 3. инсталиране на соларни системи за топла вода в 8 детски градини и 3 социални заведения на територията на общ. Симитли;
 4. пилотно въвеждане на домашно компостиране на биоразградими отпадъци в 600 домакинства на територията на община Кочериново;
 5. пилотно въвеждане на домашно компостиране на биоразградими отпадъци в 600 домакинства на територията на община Бобошево.

Потребление

Таблица 13: Общински сграден фонд и потребление на енергия към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.

Сграда	Обитаващи (служители, ученици, деца)	Работа			Потребление				
					нафта	въглища	дърва	пелети	ел.енергия
	брой	месеци/год	дни/седмично	часа/ден	тона/год	тона/год	м³/год	тона/год	kWh/год
град Симитли									
Община Симитли	78	12	5	8	-	-	-	-	188 540
ОДЗ „Радост” - филиал Център	96	12	5	8	-	-	-	-	68 820
ОДЗ „Радост” -филиал Мечо Пух	55	12	5	8	-	-	-	-	-
ОДЗ "Радост" - филиал Ян Бибиан	112	12	5	8	-	-	-	-	-
ОДЗ „Радост”филиал Ораново	85	12	5	8	-	-	-	-	39 050
СОУ ”Св. Св. Кирил и Методий”					-	-	-	-	
Читалище „Св. Климент Охридси“	157	12	6	8	-	-	-	-	20 482
ДЦДМУ ул. Септемврийска №18	37	12	5	8	-	-	-	-	12 064

Сграда	Обитаващи (служители, ученици, деца)	Работа			Потребление				
					нафта	въглища	дърва	пелети	ел.енергия
	брой	месеци/год	дни/седмично	часа/ден	тона/год	тона/год	м³/год	тона/год	kWh/год
ДЦПЛУ ул. Победа №10	35	12	5	8	-	-	-	-	12 064
ЦСРИ ул. Г.Димитров №27	35	12	5	8	-	-	-	-	10 306
ЦОП ул. Победа №10	16	12	5	8	-	-	-	-	11 175
ЗЖ ПЛПР ул. Г.Димитров №116 ет.2	29	12	7	8	-	-	-	-	26 226
ЦНСТ ул. Вранещица №2А вх. Б, ет.2	27	12	7	8	-	-	-	-	9 831
ЦНСТ ул. Г.Димитров №116. ет.1	33	12	7	8	-	-	-	-	20 983
ЦНСТ ПЛФУ ул. Вранещица №2А, вх.А, ет.1	36	12	7	8	-	-	-	-	9 830
Стадион "Септември"	4	12	5	8	-	-	-	-	87 595
с. Крупник									
Кметство	2	12	5	8					10 918
СУ "Св. Св. Кирил и Методий"	275	-	-	-	-	-	-	-	51 246
Читалище "Владимир									

Сграда	Обитаващи (служители, ученици, деца)	Работа			Потребление				
					нафта	въглища	дърва	пелети	ел.енергия
		брой	месеци/год	дни/седмично	часа/ден	тона/год	тона/год	м³/год	тона/год
Маяковски"									
ОДЗ филиал с. Крупник	113	12	5	8					40 322
Стадион									70 608
с. Долно Осеново									
Кметство	2	12	5	8					8 937
ОУ "Паисий Хилендарски"	194	12	5	8	-	-	-	-	44 532
ОДЗ	79	12	5	12	0	7 800	0	1 300	9 636
с. Железница									
Кметство	1	12	5	8					8 300
Читалище									
ЦНСТ	31	12	7	8					35 226
с. Черниче									
Кметство	2	12	5	8					2 069
ОДЗ филиал с. Черниче	46	12	5	8				6	4 377
с. Полена									
Кметство	2	12	5	8					3 804
ЦНСТ ПЛУИ	35	12	7	8					6 564

Сграда	Обитаващи (служители, ученици, деца)	Работа			Потребление				
					нафта	въглища	дърва	пелети	ел.енергия
	брой	месеци/год	дни/седмично	часа/ден	тона/год	тона/год	м ³ /год	тона/год	kWh/год
с. Брежани									
Кметство	2	12	5	8					5 432
ЦНСТ ПЛУИ	39	12	7	8					6 165
ОДЗ филиал с. Брежани	15	12	5	8					2 571
с. Полето									
Кметство	2	12	5	8					16 209
ОДЗ филиал с. Полето	23	12	5	8					16 120
с. Градево									
Кметство	1	12	5	8					1 635
с. Сушица									
Кметство	1	12	5	8					7 663
с. Мечкул									
Кметство	1	12	5	8					7 128

Общото годишно количество на потреблението на въглища е 7 800 тона, на пелети – 1 306 тона и на електроенергия – 876 428 kWh.

Отопление

Основните начини за отопление в общинските сгради са котли и климатици, а в ОДЗ село Долно Осеново и Черниче се използват пелети и въглища.

Таблица 14: Брой уреди за отопление в община Симитли към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.

Сграда	Котел		Печки	Вид гориво	Потребление	Климатик
	брой	години експлоатация	брой	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой
град Симитли						
Община Симитли	-	-	-	-	-	40
ОДЗ „Радост“ - филиал Център	1	8	-	-	-	12
ОДЗ „Радост“ - филиал Мечо Пух	1	13	-	-	-	8
ОДЗ "Радост" - филиал Ян Бибиан	4	13	-	-	-	4
ОДЗ „Радост“ филиал Ораново	-	-	-	-	-	20
СОУ "Св. Св. Кирил и Методий"						
Читалище „Св. Климент Охридски“	-	-	-	-	-	7
ДЦДМУ ул. Септемврийска №18						9
ДЦПЛУ ул. Победа №10						10
ЦСРИ ул. Г.Димитров №27						3
ЦОП ул. Победа №10						5
ЗЖ ПЛПР ул. Г.Димитров №116 ет.2						2
ЦНСТПЛДул. Вранещица №2А вх. Б, ет.2						0
ЦНСТ ул. Г.Димитров №116. ет.1						5
ЦНСТ ПЛФУ ул. Вранещица №2А, вх.А, ет.1						0
ЦНСТПЛД						1
Стадион "Септември"						
с. Крупник						

Сграда	Котел		Печки	Вид гориво	Потребление	Климатик
	брой	години експлоатация	брой	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой
Кметство						
СУ "Св. Св. Кирил и Методий"	-	-	-	-	-	34
Читалище "Владимир Маяковски"						
ОДЗ филиал с. Крупник	-	-	-	-	-	17
Стадион						
с. Долно Осеново						
Кметство						
ОУ "Паисий Хилендарски"	-	-	-	-	-	14
ОДЗ	1	10	-	въглища и пелети	10 100	0
с. Железница						
Кметство						
Читалище						
ЦНСТ						
с. Черниче						
Кметство						
ОДЗ филиал с. Черниче	1	5	-	пелети	6	4
с. Полена						
Кметство						
ЦНСТ ПЛУИ						0
с. Брежани						
Кметство						
ЦНСТ ПЛУИ						0
ОДЗ филиал с. Брежани						3
с. Полето						
Кметство						
ОДЗ филиал с. Полето	-	-	-	-	-	3

Сграда	Котел		Печки	Вид гориво	Потребление	Климатик
	брой	години експлоатация	брой	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой
с. Градево						
Кметство						
с. Сушица						
Кметство						
с. Мечкул						
Кметство						

Топла вода

По данни на община Симитли топлата вода в общинския сграден фонд се осигурява от общо 6 броя котли и 35 броя бойлери.

Таблица 15: Инсталации за топла вода и потребление към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.

Сграда	Котел		Вид гориво	Потребление	Бойлер		Потребление
	брой	години експлоатация	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой	мощност kW/брой	kWh/год
Град Симитли							
Община Симитли	-	-	-	-	4		
ОДЗ „Радост” - филиал Център	1	8	-	-	4	3	
ОДЗ „Радост” - филиал Мечо Пух	1	13	-	-	1	6	
ОДЗ "Радост" - филиал Ян Бибиян	4	13	-	-	6	3	
ОДЗ „Радост” филиал	-	-	-	-	4	3	

Сграда	Котел		Вид гориво	Потребление	Бойлер		Потребление
	брой	години експлоатация	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой	мощност kW/брой	kWh/год
Ораново							
СОУ "Св. Св. Кирил и Методий"							
Читалище „Св. Климент Охридски“	-	-	-	-	-	-	-
ДЦДМУ ул. Септемврийска №18							
ДЦПЛУ ул. Победа №10							
ЦСРИ ул. Г.Димитров №27							
ЦОП ул. Победа №10							
ЗЖ ПЛПР ул. Г.Димитров №116 ет.2							
ЦНСТ ул. Вранещица №2А вх. Б, ет.2							
ЦНСТ ул. Г.Димитров №116. ет.1							
ЦНСТ ПЛФУ ул. Вранещица №2А, вх.А, ет.1							
Стадион "Септември"							
с. Крупник							
Кметство							
СУ "Св. Св. Кирил и Методий"	-	-	-	-	-	-	-
Читалище "Владимир Маяковски"							
ОДЗ филиал с. Крупник					4	3	

Сграда	Котел		Вид гориво	Потребление	Бойлер		Потребление
	брой	години експлоатация	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой	мощност kW/брой	kWh/год
Стадион							
с. Долно Осеново							
Кметство							
ОУ "Паисий Хилендарски"	-	-	-	-	1	2 000	11 232
ОДЗ	-	-	-	-	4	2	8 064
с. Железница							
Кметство							
Читалище							
ЦНСТ							
с. Черниче							
Кметство							
ОДЗ филиал с. Черниче					4	2	
с. Полена							
Кметство							
ЦНСТ ПЛУИ							
с. Брежани							
Кметство							
ЦНСТ ПЛУИ							
ОДЗ филиал с. Брежани					2	3	
с. Полето							
Кметство							
ОДЗ филиал с. Полето					1	3	

Сграда	Котел		Вид гориво	Потребление	Бойлер		Потребление
	брой	години експлоатация	нафта, дърва, въглища, пелети, др.	годишно	брой	мощност kW/брой	kWh/год
с. Градево							
Кметство							
с. Сушица							
Кметство							
с. Мечкул							
Кметство							

Улично осветление

Обследване за енергийна ефективност на системи за външно изкуствено осветление

През 2020 година общинската администрация възлага на фирма ДИАМАНТ БГ ЕООД да извърши обследване за енергийна ефективност на системите за външно изкуствено осветление на град Симитли, което е изготвено за „Рехабилитация и модернизация на общинската инфраструктура - системи за външно изкуствено осветление на общините“ по Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ (ВЕЕЕЕС), финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 година.

С обследването, което е направено съгласно изискванията на ЗЕЕ, е определен разходът на енергия за уличното и парковото осветление на град Симитли и оценка на потенциалните възможности за прилагане на мерки за повишаване на ЕЕ, понижаване на вредните емисии, постигане на положителен ефект върху околната среда и подобряване условията на живот на населението в общината.

Констатациите от обследването са:

- всички осветители са амортизирани;
- повечето лампи са монтирани преди 10 години;
- уличното осветление е с осветители натриеви лампи високо налягане (НЛВН) 70 W, прикрепени към стълбова мрежа от стоманотръбни и стоманобетонни стълбове;
- в момента на обследването стълбовете са 991 с инсталирани 910 улични осветителни тела;
- осветителните тела не отговарят на нормативните изисквания;
- осветителните тела не осигуряват необходимата осветеност;
- стоманобетонните стълбове не са изградени за осветителна инсталация, а за захранване на битови и обществени абонати с електроенергия;
- състоянието на стълбовете е задоволително;
- захранването с електроенергия е от трансформаторни постове, разположени в различни точки на града, които не са изградени специално за системата на уличното
- парковото осветление е със сферични осветителни тела, в които са монтирани НЛВН 70 W.

Таблица 16: Инсталирани осветителни тела за улично и парково осветление в град Симитли.
Източник: община Симитли.

Показател	Мярка	Количество
инсталирана мощност	kW	83.24

Показател	Мярка	Количество
общ годишен енергиен разход	kWh	337 138.20
общ брой на осветителните тела	брой	991
НЛВН	брой	910
сферични НЛВН 70 W	брой	81

Средната цена на kWh през 2017 година е 0.18 лв., през 2018 година – 0.205 лв. и през 2019 година – 0.226 лв.

Таблица 17: Отчетена консумация на електроенергия 2017-2019 година за уличноосветление в град Симитли. Източник: община Симитли.

Месец	2017 година		2018 година		2019 година	
	kWh	стойност (лв.)	kWh	стойност (лв.)	kWh	стойност (лв.)
януари	23 417	4 627.11	27 502	5 207.37	38 194	8 211.96
февруари	7 878	1 460.58	28 234	5 324.92	33 325	7 198.08
март	31 367	5 778.56	25 772	4 904.18	31 496	6 825.31
април	29 346	3 262.81	40 380	7 713.00	28 544	6 203.71
май	21 545	4 061.40	19 336	3 434.87	24 917	5 462.06
юни	18 503	3 507.00	24 950	5 180.26	22 192	4 904.53
юли	18 288	2 375.60	16 793	4 715.65	14 500	2 915.38
август	23 675	4 556.06	18 187	3 902.64	21 899	4 479.78
септември	21 814	4 204.68	8 236	1 906.81	25 646	5 193.92
октомври	24 594	4 988.96	26 079	5 202.00	32 037	8 230.67
ноември	24 767	4 853.08	28 113	6 040.86	30 819	7 899.29
декември	26 670	5 167.14	35 842	7 729.54	33 578	8 582.27
Общо	271 864	48 842.98	299 424	61 262.10	337 147	76 106.96

Видно е от горната таблица, че потреблението и цената на електроенергия нараства.

Препоръки от обследването за енергийна ефективност на системи за външно изкуствено осветление

Препоръките от обследването са модернизация и реконструкция на уличното осветление:

- подмяна на съществуващите осветителни тела със светодиодни (LED);
- въвеждане на система за управление и наблюдение на уличното осветление;

Състояние на уличното осветление към 2024 година

В град Симитли има 622 работещи НЛВН от 100 W и 161 НЛВН от 100 W неработещи осветителни тела, разпределени по улици, както следва:

Таблица 18: Улично осветление в град Симитли. Източник: община Симитли.

Улица	НЛВН 100 W работещи	НЛВН 100 W неработещи	Височина на стълб	Липсващи стълбове
Главни улици				
ул.Г.Димитров	86	3	8	30
ул.Христо Ботев	19	1	8	30
ул.Предела	17	15	8	30
ул.Партизанска	19	12	8	30
ул.Славянска	36	14	8	30
Събирателни улици				
ул.Васил Левски	25	13	8	30
ул.Октомврииска	22	0	8	30
ул.Родопи	19	0	8	30
ул.Христо Смирненски	26	0	8	30
ул.До гимназията двойна лента	14	5	7.5	30
ул.Г. Бенковски	10	7	8	30
ул.Д. Благоев	9	9	8	30
ул.Победа	20	3	8	30
ул.Септемврииска	12	6	8	30
Обслужващи улици				
ул.Лале	3	0	8	30
ул.Здравец	9	0	8	30
ул.Малина	15	0	8	30
ул.Яворов	8	0	8	30
ул.Илинден	15	0	8	30
ул.Плиска	3	0	8	30
ул.Комсомолска	5	0	8	30
ул.Стара планина	10	0	8	30
ул.Свобода	11	0	8	30
ул.Белица	3	0	8	30
ул.Гоце Делчев	3	0	8	30
ул.Шипка	3	0	8	30
ул.Бор	2	0	8	30
ул.Кокиче	7	1	8	30
ул.Зеленка	4	3	8	30
ул.Вихрен	8	4	8	30
ул.Гьорче Петров	8	3	8	30
ул.Първи май	3	4	8	30
ул.Чайка	4	1	8	30
ул.Славей	3	4	8	30
ул.Сердика	2	1	8	30
ул.Изворите	15	6	8	30

Улица	НЛВН 100 W работещи	НЛВН 100 W неработещи	Височина на стълб	Липсващи стълбове
ул.Продължение на Хр. Ботев	11	0	8	30
ул.Витоша	4	0	8	30
ул.Рила	4	0	8	30
ул.Роза	5	0	8	30
ул.За индустриална зона	11	0	8	30
ул.Искра	8	4	8	30
ул.Д. Полянов	2	1	8	30
ул.П. Хитов	2	1	8	30
ул.Н. Парапунов	5	1	8	30
ул.Яне Даракчиев	2	2	8	30
ул. Цар Симеон	14	2	8	30
ул.Духарска махала	16	5	8	30
ул.Х. Димитър	12	9	8	30
ул.Прилеп	4	4	8	30
ул.П. Пенев	4	2	8	30
ул.Осогово	1	1	8	30
ул.Д.Ацев	7	2	8	30
ул.Руен	1	0	8	30
ул.П. Хилендарски	4	4	8	30
ул.Л. Каравелов	1	1	8	30
ул.Пирин	1	0	8	30
ул. Долна продълж. Партизанска	5	5	8	30
Парково пространство до банята	20	2	7	25
Общо	622	161		

Таблица 19: Видове и брой улични осветителни тела в община Симитли. Източник: община Симитли.

Населено място	Вид на осветителните тела																		
	LED	Луминисцентни				МХЛ метал-халогенни				НЛВН Натриев лампи високо напрежение				Живачни лампи				Други	Общо
	брой	26 W	брой	W	брой	W	брой	W	брой	100 W	брой	70 W	брой	W	брой	W	брой	W	брой
гр.Симитли	0									622									0
с.Крупник	206																		206
с. Полена	96																		96
с.Сушица	30																		
с. Полето	120																		120
с.Брежани	109																		109
с. Ракитна	13																		13
с. Сенокос	30																		30
с. Градево	23																		23
с. Осеново	73																		73
с. Черниче	69 ⁸											95							

⁸ LED осветлението в село Черниче е парково осветление.

Сградно осветление

Осветлението в сградния фонд на община Симитли е ранообразно. Общият брой осветителни тела е 1 651. Приобладават луминисцентните осветителни тела. Лампите с нажежаема жичка са малко – 52 на брой и делът им е 3.15% от всички осветителни тела. Делът на LED осветителните тела е 6.36% от всички осветителни тела, останалите 90.49% са луминисцентни осветителни тела.

Таблица 20: Видове и брой осветителни тела в общинския сграден фонд към 31.12.2023 година. Източник: община Симитли.

Сграда	Вид на осветителните тела									
	ЛНЖ - лампи нажежаема жичка	ЛОТ - луминисцентни осветителни тела							LED квадрати 60/60 за вграден монтаж	Други
		1200 мм 1 пура	1200 мм 2 пури	1200 мм пури	600 мм 1 пура	600 мм 2 пури	пана 60 х 60	други ЛОТ		
	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой
град Симитли										
Община Симитли										
ОДЗ „Радост” - филиал Център	-	8	20	-	5	32	98	-	-	-
ОДЗ „Радост” - филиал Мечо Пух	-	-	-	-	-	50	-	-	-	-
ОДЗ "Радост" - филиал Ян Бибиян	-	-	150	-	-	-	20	-	-	-
ОДЗ „Радост” филиал Ораново	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-
СОУ ”Св. Св. Кирил и Методий”		1	624					34- лунички		

Сграда	Вид на осветителните тела									
	ЛНЖ - лампи нажежаема жичка	ЛОТ - луминисцентни осветителни тела							LED	Други
		1200 мм 1 пура	1200 мм 2 пури	1200 мм пури	600 мм 1 пура	600 мм 2 пури	панел 60 x 60	други ЛОТ	квадрати 60/60 за вграден монтаж	
		брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	
Читалище „Св. Климент Охридски“										
ДЦДМУ ул. Септемврийска №18										
ДЦПЛУ ул. Победа №10										
ЦСРИ ул. Г.Димитров №27										
ЦОП ул. Победа №10										
ЗЖ ПЛПР ул. Г.Димитров №116 ет.2										
ЦНСТ ул. Вранещица №2А вх. Б, ет.2										
ЦНСТ ул. Г.Димитров №116. ет.1										
ЦНСТ ПЛФУ ул. Вранещица №2А,										

Сграда	Вид на осветителните тела									
	ЛНЖ - лампи нажежаема жичка	ЛОТ - луминисцентни осветителни тела							LED	Други
		1200 мм 1 пура	1200 мм 2 пури	1200 мм пури	600 мм 1 пура	600 мм 2 пури	панел 60 x 60	други ЛОТ	квадрати 60/60 за вграден монтаж	
		брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	
вх.А, ет.1										
Стадион "Септември"										
с. Крупник										
Кметство с. Крупник										
СУ "Св. Св. Кирил и Методий"	-	-	-	-	-	-	-	54 - по 3 бр. пури	93	-
Читалище "Владимир Маяковски"										
ОДЗ филиал с. Крупник	20				47					
Стадион с. Крупник										
с. Долно Осеново										
Кметство с.Долно Осеново										
ОУ "Паисий Хиландарски"	-	210	8	-	-	-	-	-	-	-
ОДЗ с. Долно Осеново	7	0	0	0	23	0	26	0	3	-
с. Железница										

Сграда	Вид на осветителните тела									
	ЛНЖ - лампи нажежаема жичка	ЛОТ - луминисцентни осветителни тела							LED квадрати 60/60 за вграден монтаж	Други
		1200 мм 1 пура	1200 мм 2 пури	1200 мм пури	600 мм 1 пура	600 мм 2 пури	панел 60 x 60	други ЛОТ		
		брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой
Кметство с. Железница										
Читалище с. Железница										
ЦНСТ с. Железница										
с. Черниче										
Кметство с.Черниче										
ОДЗ филиал с. Черниче	13					12			5	
с. Полена										
Кметство с. Полена										
ЦНСТ ПЛУИ с. Полена										
с. Брежани										
Кметство с. Брежани										
ЦНСТ ПЛУИ с. Брежани										
ОДЗ Радост - Брежани	12		4	6					4	

Сграда	Вид на осветителните тела									
	ЛНЖ - лампи нажежаема жичка	ЛОТ - луминисцентни осветителни тела							LED квадрати 60/60 за вграден монтаж	Други
		1200 мм 1 пура	1200 мм 2 пури	1200 мм пури	600 мм 1 пура	600 мм 2 пури	панел 60 x 60	други ЛОТ		
	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой
с. Полето										
Кметство с. Полето										
ОДЗ филиал с. Полето			12							
с. Градево										
Кметство с. Градево										
с. Сушица										
Кметство с. Сушица										
с. Мечкул										
Кметство с. Мечкул										

Жилищни сгради

На територията на община Симитли преобладават еднофамилните жилищни сгради. Многофамилните са в град Симитли и са от тип „блок“. Преобладават масивните жилища.

Някои от еднофамилните жилища вече имат външна топлоизолация и сменена дограма. 98% от целия жилищен фонд са собственост на физически лица. Останалите са общинска, държавна собственост и няколко на юридически лица.

Промишлени обекти

Промишлените обекти на територията на община Симитли са в частния сектор и обхващат най-вече търговията, преработващата промишленост, транспорт, хранително-вкусова, строителство и др. Предприятията са с местно значение, сравнително висока себестойност и цена на продукцията. Материалната база е остаряла. Малко са инвестициите в нови производства и технологии. За да се развиват повечето отрасли на промишлеността, е необходима техническа инфраструктура, квалифицирана работна сила, финансиране, суровини, подходящи природни природно-климатични условия и предприемчивост.

Значителна част от икономически активното население в община Симитли са в отрасъл „Преработваща промишленост“. За отрасловата структура на промишленото производство може да се съди по обема на произведената промишлена продукция, нетните приходи от продажби и броя на наетите лица. По данни на НСИ през 2022 г. на територията на общината функционират 45 предприятия от отрасъл „Преработваща промишленост“ с 695 заети лица и 666 наети лица.

Най-много предприятия има в сферата на търговията – 170 на брой, в които заетите лица са 511, а наетите – 386.

Собствениците в зависимост от своите бизнес намерения кандидатстват за финансиране по Оперативни програми, като това ще доведе до намаляване енергоемкостта и увеличаване производителността на предприятията.

Цели и обхват на Програмата за ЕЕ на община Симитли

Програмата за енергийна ефективност 2024-2033 година на община Симитли отговаря на националните приоритети за изпълнение на енергоспестяващи мерки и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

Основната цел на ПЕЕ на община Симитли за периода 2024-2033 година и плана за нейното изпълнение е да се определят обектите на интервенция с висок приоритет, чиято реализация за енергоефективни мерки ще бъдат с най-голям потенциал за

постигане на преки ползи за пестене на първична енергия и намаляване на емисии от CO₂.

Обхватът на ПЕЕ на община Симитли е в следните основни сфери:

- общински сгради – административни центрове/кметства, училища, детски градини, спортни съоръжения, медицински заведения и заведения за социални грижи;
- обществен транспорт – служебни автомобили, автомобили за извозване на отпадъци, за почистване на улиците, обществен извънградски транспорт (ако е субсидиран от общината);
- улично осветление.

Община Симитли полага усилия и предприема мерки за енергийно ефективни решения в сферата на устойчивото развитие на територията. От посочените по-горе данни се установява, че:

- енергийните характеристики на някои от сградите от общинския сграден фонд не са достатъчно добри и се налага тяхното енергийно обновяване до по-високи енергийни класове;
- компенсирането на енергийните загуби е свързано с допълнителни бюджетни разходи за енергия за общината, които могат да се облекчат както чрез повишаване на енергийната ефективност, така и чрез промяна на горивната база на общинските сгради;
- системата за улично осветление на територията на общината е в добро функционално състояние, но използва морално остаряла технология, като само малка част от наличните осветители са светодиодни (LED);
- през отоплителния сезон се използват предимно дърва, а за осигуряване на топла вода се използват дърва и електрическа енергия (бойлери), като изгарянето на дърва води до замърсяване на атмосферния въздух с фини прахови частици.

Заедно с усилията към разширяване на спектъра от услуги и подобряването на тяхното качество общината се стреми и да намали разходите за предоставянето им. Тъй като енергията представлява значителен елемент от цената на повечето предоставяни от нея услуги и нарастващите цени в национален и световен мащаб на енергията от почти всички конвенционални източници на енергия, то намаляването на потреблението е основен инструмент за намаляването на разходите за услугите.

Основна цел

Основната цел, която си поставя община Симитли, е намаляване енергоемкостта на общинския сграден фонд и предоставяните услуги и увеличаване на комфорта чрез

подобряване на качеството на жизнена среда и намаляване на здравните рискове. Постигането на тази цел може да се осъществи чрез:

- създаване на устойчива местна политика за енергийна ефективност;
- обучение на специалисти, отговарящи за енергийната ефективност на общинско ниво;
- създаване на информационна енергийна система;
- повишаване информираността на обществеността в общината;
- разработване на обследвания за енергийна ефективност;
- реализиране на енергоспестяващите мерки, предвидени в енергийните обследвания.

Приоритети на община Симитли в сферата на енергийната ефективност

Приоритет 1: Подобряване на ЕЕ на сгради в община Симитли

Мярка 1.1.: Анализ, оценка и сертификация на общински сгради

Дейност 1.1.1. Продължаване на изпълнението на енергийни обследвания за ЕЕ на общински сгради;

Дейност 1.1.2. Сертифициране на сградите от общинския сграден фонд;

Дейност 1.1.3. Създаване на бази данни за състоянието на обществените сгради с основни показатели и данни за разходите на годишна база;

Дейност 1.1.4. Използване на създадената база данни за определяне на приоритетните сгради и селектиране на планирането на енергоспестяващи мерки;

Дейност 1.1.5. Използване на данните за приоритетните сгради за определяне на възможните източници на финансиране;

Мярка 1.2.: Прилагане на енергоспестяващи мерки в общинския сграден фонд

Дейност 1.2.1. Продължаване на процеса за въвеждане на енергоспестяващи мерки в административни сгради в общината;

Дейност 1.2.2. Продължаване на процеса за въвеждане на енергоспестяващи мерки в образователните сгради в общината;

Дейност 1.2.3. Продължаване на процеса за въвеждане на енергоспестяващи мерки в сградите за социални услуги;

Дейност 1.2.4. Ремонтни дейности и прилагане на енергоспестяващи мерки в обекти на културната инфраструктура – сгради на читалища в населените места на община Симитли;

Дейност 1.2.5. Дейности по развитие и въвеждане на енергоспестяващи мерки в спортната инфраструктура.

Мярка 1.3.: Въвеждане на изисквания за енергийна ефективност към сградите – общинска собственост, предмет на изграждане и/или ремонт след 2023 година.

Мярка 1.4.: Подкрепа на жителите на общината при въвеждане на енергоспестяващи мерки в съществуващите жилищни сгради и промишлени предприятия

Дейност 1.4.1. Създаване на информационна система за ЕЕ в община Симитли, включваща база данни с енергийните разходи и потребление от всички сектори и системи с възможност за своевременно актуализиране и следене на намаляването им;

Дейност 1.4.2. Подкрепа при въвеждането на енергоспестяващи мерки в жилищните сгради на територията на община Симитли;

Дейност 1.4.3. Прилагане на задължителните стандарти за ЕЕ при строеж на нови жилища на територията на общината на фаза издаване разрешение за строеж и експлоатация;

Дейност 1.4.4. Подкрепа при въвеждането на енергоспестяващи мерки в производствени сгради на територията на община Симитли;

Дейност 1.4.5. Подкрепа при въвеждането на енергоспестяващи мерки в селскостопански сгради на територията на община Симитли.

Приоритет 2: Подобряване на ЕЕ на системите за осветление в община Симитли

Мярка 2.1. Подобряване на системата за улично осветление

Дейност 2.1.1. Поетапна подмяна на уличните осветителни тела в град Симитли с LED;

Дейност 2.1.2. Изграждане на система за автоматизация и мониторинг на уличното осветление в град Симитли;

Дейност 2.1.3. Поетапна подмяна на уличните осветителни тела в селата на територията на общината с LED.

Мярка 2.2. Изграждане на обществена и частна инфраструктура за зарядни станции на електрически автомобили

Дейност 2.2.1. Изграждане на общинска зарядна станция за електрически превозни средства в град Симитли;

Дейност 2.2.2. Подкрепа пре изграждането на частни зарядни станции за електрически превозни средства и изграждането на мрежа на територията на общината.

Приоритет 3: Насърчаване въвеждането на енергоспестяващи мерки сред населението на общината

Мярка 3.1. Обучение на специалисти от общинската администрация за тенденциите, възможностите и добрите практики в областта на ЕЕ

Дейност 3.1.1. Провеждане на обучения на специалисти от общинската администрация за актуалната нормативна уредба, изисквания и цели на национално и европейско ниво в областта на ЕЕ;

Дейност 3.1.2. Провеждане на обучения на специалисти от общинската администрация за тенденциите, възможностите и добрите практики в областта на ЕЕ на регионално, национално и европейско ниво.

Мярка 3.2. Провеждане на информационни кампании за ползите от въвеждането на енергоспестяващи мерки сред заинтересованите страни в общината

Дейност 3.2.1. Провеждане на информационни кампании за ползите от въвеждане на енергоспестяващи мерки в жилищните сгради и предимствата на основното обновяване;

Дейност 3.2.2. Провеждане на информационни кампании за ползите от въвеждане на енергоспестяващи мерки в производствени сгради.

Очаквани резултати

Намаляването на потреблението и загубите на енергия имат все по-голямо значение за ЕС. Мерките за повишаване на енергийната ефективност се разглеждат като средство не само за постигане на устойчиви енергийни доставки, намаляване на емисиите на парникови газове, повишаване на сигурността на доставките и намаляване на разходите за внос, но и за увеличаване конкурентоспособността на ЕС.

Необходимостта от подобряване на енергийната ефективност в България е един от основните приоритети на българското правителство.

България разполага със значителен потенциал за реализация на мерки по енергийна ефективност. Повишаването на енергийната ефективност ще допринесе за ограничаване на емисиите от въглероден диоксид и други парникови газове и съответно ще спомогне за предотвратяване на изменението на климата.

С изпълнението на Програмата за енергийна ефективност 2024-2033 година на община Симитли се очакват следните резултати:

- осигуряване на топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда;
- намаляване енергопотреблението в сградите и за улично осветление;
- намаляване на бюджетните разходи за енергия и осигуряване на възвращаемостна паричните средства;

- осигуряване на здравословна среда чрез подобряване на микроклимата в сградите;
- постигане на демонстрационен ефект за възможността и ползата от въвеждане на енергоспестяващи мерки с цел прилагане и в други обекти
- намаляване на разходите за отопление;
- подобрена сградна и жилищна инфраструктура;
- промяна на облика на населените места;
- по-чиста околна среда – спестени емисии на парникови газове (CO₂ и др.)
- удължаване живота на сградите и повишаване на цената им;
- повишаване взаимодействието между администрацията, НПО и бизнеса в областта на енергийната ефективност.

Икономически ефект:

- предоставяне на повече възможности на бизнеса за икономическа активност – проектанти, строителен бранш, фирми за технически обследвания, фирми за обследвания за енергийна ефективност, производители на материали и др.;
- участие в изпълнението на Програмата на малки и средни фирми от цялата страна.

Социален ефект:

- осигуряване на допълнителна заетост;
- повишаване на обществената осведоменост за начините за повишаване на енергийната ефективност.

Фискален ефект:

Увеличените приходи на всички стопански субекти, участващи в процеса по Програмата – от пряко ангажираните фирми външни изпълнители до всички фирми подизпълнители и съпътстващи (обслужващи) фирми, водят до увеличаване на данъчните постъпления в държавния бюджет под формата както на преки данъци – корпоративен данък (данък печалба), данък общ доход (заплащан от всички наети работници и служители), така и под формата на косвени данъци – данък добавена стойност. Това важи и за постъпленията в държавния бюджет под формата на социални и здравни осигуровки на наетите в съответните фирми.

Етапи на изпълнение

Поради специфичния характер и сложността на всеки обект, както и особеностите и вида на избраните мерки, дейности и проекти, Програмата за ЕЕ на община Симитли ще се изпълнява на етапи.

Фигура 20: Елементи на общинското енергийно планиране. Източник: АУЕР.

Настоящата Програма, действаща в периода от 2024 до 2033 година, ще се изпълнява поетапно, като за всеки от определените приоритетни обекти за интервенция ще бъдат изпълнени следните етапи:

Инвестиционно намерение

Включва извършването на определени проучвателни действия, включително пазарно проучване, с които се цели да се установи целесъобразността от осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му. Тези проучвания следва да бъдат използвани като базови за определяне на окрупнения финансов ресурс за всеки конкретен обект на интервенция.

Предварително (предпроектно) проучване

Предпроектното проучване обхваща проучване за състоянието на обектите, в които е планирано да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление – състояние на съоръженията и инсталациите, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години. Като част от предпроектното проучване се изпълняват конструктивно обследване и

съставяне на технически паспорт на строежа по реда на ЗУТ и обследване за енергийна ефективност на сграда в експлоатация по реда на ЗЕЕ.

Инвестиционен проект

При изпълнение на комплекс от мерки за повишаване на енергийната ефективност на сградите, извършеното предварително обследване за енергийна ефективност и конструктивното обследване с издаване на технически паспорт на сградата представляват подробно задание за разработване на инвестиционен проект по реда на ЗУТ.

Подготовка и изпълнение на строителството

Включва подготовката на всички необходими документи от съгласуването на инвестиционния проект и издаването на строително разрешение, през избора на конкретен изпълнител и изпълнение на планираните строително – монтажни работи, до издаване на акт за въвеждане на строежа в експлоатация.

Мониторинг

С цел установяване на постигнатите резултати от изпълнение на проекта, не по – рано от 12 месеца след приемането на изпълнените СМР и издаване на акт за въвеждане на строежа в експлоатация, се извършва ново обследване за енергийна ефективност, с което се установяват и доказват постигнатите енергийни спестявания за всеки конкретен обект

Наблюдение и контрол

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Програмата за ЕЕ на община Симитли цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Максимално точното отчитане на изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико–икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на община Симитли и в частност - получаване на коректна оценка за постигнатите резултати от всеки реализиран проект. За целите на контрола върху изпълнението на Програмата въз основа на оценките от постигнатите резултати спрямо поставените цели е необходимо да се използва набор от показатели.

Показателите трябва да бъдат предварително или достатъчно рано определени по отношение на изпълнението на Програмата, за да могат да бъдат използвани получените от тях данни. В повечето случаи е задължително това да бъдат целеви стойности. С цел наблюдение и контрол на изпълнението на Програмата за ЕЕ е необходимо да бъдат разработени:

- индикатори/показатели, способстващи за формализиране на данните в наблюдаваните обекти на интервенция;
- правилно определена периодичност на събираната информация;
- периодично изготвяне на доклади с анализи на събраните данни;
- отговорности по осъществяване на мониторинга и анализа.

От съществено значение е да бъде определена група от експерти/специалисти, които да бъдат отговорни за наблюдението и контрола на изпълнението на дейностите по ПЕЕ. Тази група ще одобрява и утвърждава индикаторите за наблюдение, на базата на което ще извършва:

- периодични прегледи на постигнатия напредък по отношение на изпълнение на целите;
- разглеждане на резултатите от междинните оценки;
- анализи на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите;
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите;
- разглеждане на предложенията за промяна на мерките.

Предвид обхвата на планираните мерки и дейности в настоящата ПЕЕ първоначално определените индикатори за наблюдение са систематизирани в следната таблица:

Таблица 21: Ежегодни индикатори за наблюдение.

Индикатор	Мярка	План	Отчет	Източник	Анализ (причини за изпълнение/неизпълнение)
Обследвания за ЕЕ на сгради за саниране	брой			общинска администрация	
Обследвания за ЕЕ на улично и парково осветление	брой			общинска администрация	
Проверки за ЕЕ на отоплителни инсталации с котли	брой			общинска администрация	
Обследвания за ЕЕ на сгради за доказване на постигнати спестявания на енергия	брой			общинска администрация	
Инвестиционно проектиране за саниране на сгради	брой			общинска администрация	
Инвестиционно проектиране за подмяна на улично и парково осветление	брой			общинска администрация	

Индикатор	Мярка	План	Отчет	Източник	Анализ (причини за изпълнение/неизпълнение)
Проекти за ЕЕ на сгради	брой			общинска администрация	
Проекти за подмяна на улично и парково осветление	брой			общинска администрация	
Намаление на потреблението на енергия в общински сгради	kWh/год			общинска администрация	
Намаление на емисии CO ₂	т/год			общинска администрация	
Обновена площ на сгради	м ²			общинска администрация	
Планирани собствени средства за подготовка на проекти за ЕЕ	хил.лв./год			общинска администрация	
Планирани собствени средства за изпълнение на проекти за ЕЕ	хил.лв./год			общинска администрация	
Привлечени безвъзмездни средства по проекти за ЕЕ	хил.лв./год			общинска администрация	
Привлечени възмездно средства за проекти за ЕЕ	хил.лв./год			общинска администрация	
Получени удостоверения за енергийни спестявания от АУЕР	брой			общинска администрация	

Източници на финансиране

Общинските администрации разполагат с ограничени възможности за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност. Основната възможност е общината да реализира подобни проекти с външно финансиране. За тази цел община Симитли следва да поддържа високо ниво на компетентност и капацитет на общинската администрация, като работи активно по всички направления, даващи възможност за привличане на външно финансиране за изпълнение на проекти.

Източници за безвъзмездна финансова помощ по проекти за повишаване на енергийната ефективност:

Фондове на ЕС за периода 2021 – 2027 година

Европейската комисия осигурява няколко потока на финансиране и предоставя гаранции от бюджета на ЕС, за да подпомогне постигането на целите си по т. нар. „Зелена сделка“. През октомври 2020 година МС на Република България публикува за обществено обсъждане „План за възстановяване“, който определя насоките за разпределение на финансирането от ЕС в няколко основни направления. **СТЪЛБ 2: ЗЕЛЕНА БЪЛГАРИЯ** е с планирано общо финансиране в размер до 4.50 млрд лева, като в него са включени следните основни приоритетни области:

- Кръгова и нисковъглеродна икономика;
- Биоразнообразие;
- Устойчиво селско стопанство.

В приоритетната област „Кръгова и нисковъглеродна икономика“ като основна съставна част е разработена „Програма за енергийна ефективност“. Програмата предвижда изпълнението на четири компонента за повишаване на енергийната ефективност. В рамките на първия компонент се предвижда да бъдат финансирани мерки за повишаване на енергийната ефективност в жилищния сграден фонд на страната. Обновяването на жилищните сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с целите на Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради (с хоризонт до 2050 г.), като ще се финансират предвидените в нея мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради, целящи постигане на минимум клас В на енергопотребление.

Приоритетно ще бъдат финансирани обекти/сгради, които са одобрени, но не са финансирани, поради изчерпване на финансов ресурс по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020. В допълнение в обхвата на компонента са включени и еднофамилните жилищни сгради. Индикативен ресурс за Компонент 1: 1 728 млн. лв. В рамките на втория компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийно обновяване на държавни и общински сгради, в т.ч. административна (70%), културна (15%) и спортна (15%) инфраструктура. Индикативен ресурс за Компонент 2: 417.5 млн. лв. В рамките на третия компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийно обновяване на промишлени сгради с индикативен ресурс от 282.2 млн. лв. В рамките на четвъртия компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийна ефективност на системи за външно изкуствено осветление с индикативен ресурс от 452.3 млн. лв.

В рамките на Програмата ще бъдат допустими разходи за организация и управление на програмата, както и за организация и управление на проектите от бенефициентите.

Енергийната ефективност се разглежда като приоритет от първостепенно значение, предвид значението ѝ за подобряване на енергийната сигурност на страната чрез намаляване на зависимостта от внос на енергия, намаляване на разходите за енергия на бизнеса, домакинствата и администрацията, създаване на повече работни места, подобряване качеството на въздуха и намаляване емисиите на парникови газове и повишаване качеството на живот на гражданите. Подобряването на енергийната ефективност на сградния фонд ще окаже положително въздействие от гледна точка на икономически растеж и създаване на нови работни места, а спестяването на енергия ще доведе и до спестяване на финансови ресурси, постигане на стратегическите цели за борба с климатичните промени, гарантиране на енергийната осигуреност.

Национален доверителен екофонд - НДЕФ

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение "Дълг срещу околна среда" между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България.

Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа", от международна търговия с предписани емисионни единици за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда. Националният доверителен ЕкоФонд е независима институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство. Националният доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири приоритетни области:

- Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото;
- Намаляване замърсяването на въздуха;
- Опазване чистотата на водите;
- Опазване на биологичното разнообразие.

Като особеност следва да се отбележи необходимостта от съфинансиране на реализираните чрез този фонд проекти. За целта следва да се планират минимум 15 % самоучастие в бъдещи проекти финансирани от НДЕФ.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради (НПЕЕМЖС)

Програмата е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по – добри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по – високо качество на жизнената среда.

Предвид планираното от МРРБ разширяване на обхвата на проектите и типовете жилищни сгради, в които ще е допустимо изпълнението и финансирането на мерки за ЕЕ и ВЕЕ, то НПЕЕМЖС се явява подходящ инструмент, чрез който е възможно привличане на сериозни средства, насочени към повишаване на комфорта на обитаваните жилищни сгради, подобряване на екологичната обстановка в град Симитли и значително спестяване на енергия.

Източници за осигуряване на възмездно финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност:

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в България (ФЕЕВИ) е револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично – частно партньорство, като автономно юридическо лице с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет. Основния капитал на ФЕЕВИ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Република България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия. ФЕЕ изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕВИ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕВИ е публично – частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат)

Систематичното място на договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) е в Глава четвърта от ЗЕЕ, носеща наименованието „Схеми за насърчаване за енергийна ефективност“. За разлика от договорите за енергийноефективни услуги, представляващи начин за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни

спестявания от страна на търговците с енергия, ЕСКО договорите са вид финансова схема за насърчаване за енергийна ефективност. В § 1, т. 31 от Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ е дадено легално определение на понятието „схеми за насърчаване за енергийната ефективност“, по силата на което това е всеки инструмент, схема или механизъм, който насърчава повишаването на енергийната ефективност.

Съгласно чл. 72 от ЗЕЕ, ЕСКО договорите имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради, предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

Членовете на българския Алианс за енергийна ефективност (Bulgarian Alliance for Energy Efficiency) изпълняват 95 % от договорите за енергийна ефективност в България. Независимо че пазарът е доста активен, някои от пречките все още не са отстранени. Процесът на разработване на проекти често страда от липса на ресурси за проучване на осъществимостта и за изготвяне на анализи с многовариантни решения, като това забавя процеса на разработване дори на надеждни проектни предложения. Стриктните изисквания и сложната система от регулации също възпрепятстват тържните процедури, като същевременно липсата на стандартизация на договорите увеличава оперативните разходи. Въпреки че в България се очаква стабилен ръст на пазара на обновяване до 2030 г., публичното безвъзмездно финансиране няма да е достатъчно. За да се достигне пълният потенциал, трябва да се отключат частни инвестиции. Възможно решение е създаването на специализиран фонд или агенция за ЕСКО, които да доведат до окрупняване и да подпомогнат..

Договори за енергийноефективни услуги

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ енергийноефективните услуги имат за цел комбиниране на доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица – търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)

Съвместна инициатива на Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за мобилизиране на частно финансиране за стратегически инвестиции. ЕФСИ представлява гаранция в размер на 16 милиарда евро от бюджета на ЕС и допълнително 5 милиарда евро, предоставени от собствения капитал на ЕИБ, с цел да се отключат допълнителни инвестиции в размер на поне 315 милиарда евро, за период от 3 години. Целта е да се намали риска при проектите за развитие, да се ускори частното финансиране и да се постигне максимално увеличение на ефективността на финансовите ресурси. От 2021 този фонд ще бъде заменен от фонда InvestEU за периода от 2021 до 2027. Целта на Европейската комисия е да опрости допълнително достъпа до публично финансиране и да го направи по – ефективен и по – гъвкав чрез създаване на консултантски център и богата база данни за изпълнени проекти.

Програмата InvestEU:

- покрива периода от 2021 до 2027 като мобилизира обществени и частни инвестиции чрез гаранции от бюджета на ЕС в размер на 38 милиарда евро;
- състои се от фонд, консултантски център, съвет и портал, който предоставя лесен достъп до база данни;
- размер на инвестициите: устойчива инфраструктура – 11.5 милиарда евро; проучвания, иновации и дигитализация – 11.25 милиарда евро; МСП – 11.25 милиарда евро;
- Инвестиции в социалния сектор и развиване на умения – 4 милиарда евро.

Европейски фонд за енергийна ефективност (ЕФЕЕ);

Предоставя възможност за финансиране под формата на публично – частно партньорство, предоставено от ЕК, за да се подкрепи изпълнението на целите на Енергийния съюз. Фондът осигурява директно финансиране или насочва ресурсите чрез финансови институции, като работи в партньорство със субекти на общинско, местно или регионално равнище. Инструментът предоставя целево финансиране (както с дългови, така и с капиталови инструменти), основно за проекти за енергийна ефективност, но също така и за проекти за използване на възобновяеми енергийни източници и за чист градски транспорт.

Бенефициенти са общинските, местните и регионалните власти или субекти, функциониращи от тяхно име и за тяхна сметка. Фондът е учреден през 2011 г. с общ обем 265 милиона евро. Заедно с това Европейската инвестиционна банка предоставя рамкови заеми на градове и общини за финансиране на конкретни единични проекти в големи мащаби, които надхвърлят 25 милиона евро. Първоначалната подкрепа за

такива проекти обикновено привлича и други инвеститори. Проектите обикновено са свързани с инфраструктура, енергийна ефективност, възобновяема енергия, транспорт и обновяване на градската среда и предоставят гъвкави възможности за финансиране на общинските власти.

Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР);

Механизмите за финансиране на устойчивата енергия на ЕБВР подпомагат местните банки, лизинговите компании и институциите за микрофинансиране в разрастването на дейностите им по финансиране на енергийната ефективност. Тези механизми осигуряват на общините дългосрочно финансиране и интегрирана помощ за разработване на проекти, най-вече в източна Европа. От 2006 г. ЕБВР е предоставила над 80 000 заема в размер на над 3 милиарда евро в 22 страни.

Собствени средства от общинския бюджет

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет са ограничени. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс, т.е. собствените средства, инвестирани от община Симитли в енергийна ефективност следва да са насочени към:

- проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли;
- осигуряване на дела на съфинансиране в проекти за повишаване на енергийната ефективност;
- последващи обследвания за енергийна ефективност на сгради и системи за УО и ПО с цел доказване на постигнатите енергийни спестявания от реализирани проекти.

Отчет на изпълнението

Основната дейност по наблюдението на изпълнението на Програмата за ЕЕ на община Симитли е изготвянето на **ежегодни доклади**, които се публикуват на страницата на общината. Те служат за изготвяне на **междинен доклад и окончателен доклад за изпълнение**, които също се публикуват на страницата на общината, а също така и като основа за актуализация. Докладите се изготвят от общинската администрация.

Междинният доклад следва да се изготви до края на 2029 година, а **окончателният** – до края на 2034 година. Докладите се обсъждат и приемат от общинския съвет.

Типът на индикатора, който ще се прилага към съответен приоритет или цел зависи от конкретиката на формулираните цели, приоритети и мерки. Най-общо индикаторите за продукт измерват напредъка по отношение на приоритетите и мерките, а индикаторите за резултат – по отношение на целите. Въпреки това е възможно за

даден приоритет да се формулира както индикатор за продукт, така и индикатор за резултат.

Използваният метод за разработване на индикаторите за наблюдение и контрол на ПЕЕ община Симитли е т.н. **SMART** – акроним от английски думи за определяне на ясни цели, чрез които да се очакват и конкретни резултати.

- **S** (Specific) – целта трябва да е специфична;
- **M** (Measurable) – целта трябва да е измерима;
- **A** (Achievable) – целта трябва да е постижима;
- **R** (Realistic) – целта трябва да е реалистична;
- **T** (Timely) – целта трябва да има някакъв срок.

В цялостния процес на наблюдение и контрол при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на Програмата за ЕЕ чрез създаване на екип за разработване на годишните доклади.

Окончателният доклад включва последваща оценка за изпълнението на Програмата за ЕЕ:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси.

Използвани източници на информация

За целите на разработването на Програмата за енергийна ефективност 2024-2033 година на община Симитли са използвани следните източници на информация и данни:

- План за възстановяване и устойчивост на Република България;
- Национална програма за енергийна ефективност Република България 2021 – 2030 г.;
- Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.;
- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен район 2021 – 2027 г.;

- Схема за пространствено развитие на Югозападен район 2021-2027 година;
- Закон за енергийната ефективност;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за енергетиката;
- Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност;
- Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите;
- Директива (ес) 2018/844 на европейския парламент и на съвета от 30.05.2018 г;
- Национален статистически институт;
- Министерство на туризма;
- План за интегрирано развитие на община Симитли (ПИРО Симитли);
- Данни на общинската администрация;
- Годишен доклад за наблюдение изпълнението на ПИРО Симитли за 2022 година;
- Обследване за ЕЕ на системи за външно изкуствено осветление на град Симитли;
- Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград;
- Агенция по заетостта.